

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.490/21/2022.

A tanács tagjai: Hubáné Dr. Szabó Ágnes közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Dr. Virágh Norbert közbeszerzési biztos

A kérelmező: O.M.T. CONTROLL Hungária Zrt.
(Budapest, Ráby Mátyás u. 26.)

A kérelmező képviselője: Dr. Farkas Edit ügyvéd
Dr. Farkas Edit Ügyvédi Iroda
(Budapest, Lajos u. 51. II/16.)

Az ajánlatkérő: Budapest Főváros Vagyonkezelő Központ Zrt.
(Budapest, Attila út 13/a.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Fülöp Zoltán ügyvéd
(Budapest, Kút u. 5.)

A részvételi szándékát jelző érdekelt: ESG Holding Zrt.
(Budapest, Polgár u. 8-10.)

Az érdekelt képviselője: Dr. Hollós Gábor Imre ügyvéd
Nagy és Hollós Ügyvédi Iroda
(Budapest, Szabadság tér 7.)

A közbeszerzés tárgya, értéke: Őrzés-védelmi Keretszerződés 2022-2023, 205.000.000.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy a jogorvoslati kérelem 1. kérelmi eleme körében az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 112. § (1) bekezdés b) pontja szerint alkalmazandó Kbt. 80. § (3) bekezdését, a jogorvoslati kérelem 2. és 3. kérelmi elemét elutasítja.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 200.000.-Ft, azaz kettőszázezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított 8 napon belül fizessen meg a kérelmező részére az 10404065-50526753-51511017 számú számlájára

100.000.-Ft, azaz százezer forint igazgatási szolgáltatási díjat, valamint 150.000.-Ft, azaz százötvenezer forint ügyvédi munkadíjat, mint eljárási költséget.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a kérelmező részére az 10404065-50526753-51511017 számú számlájára a jelen határozat megküldésétől számított 8 napon belül utaljon vissza 242.000.-Ft, azaz kétszáznegyvenkétezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik rész szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben megjelölt szolgáltatás megrendelés tárgyában, melynek 2022. július 19-én feladott hirdetménye 2022. július 20. napján jelent meg a Közbeszerzési Értesítőben 14392/2022. számon. Az ajánlatkérő módosította az ajánlati felhívásban foglaltakat a 16236/2022. számon 2022. augusztus 15-én megjelent hirdetménnyel.

2. Az ajánlati felhívás releváns előírásai:

II.1.4) A közbeszerzés rövid ismertetése:

1. Őrzés-védelmi és Járőrellenőrző Rendszer Keretszerződés 2022-2023 nettó (az általános forgalmi adó nélkül számított) 205 000 000,- Ft keretösszeg erejéig. A keretszerződés annak megkötésétől számított 12 hónapos időtartamra jön létre. Az ajánlatkérő a keretösszeg 80 %-áig vállal lehívási kötelezettséget. Az ezt meghaladó mértékű lehívás elmaradása esetére a nyertes ajánlattevő elmaradt haszon, vagy bármilyen más jogcímen az ajánlatkérővel szemben igényt nem támaszthat.

2. A keretszerződésben foglaltak alapján az ajánlatkérő megrendeli, a nyertes ajánlattevő elvállalja az ajánlatkérő tulajdonában, vagy kezelésében, használatában, hasznosításában álló vagy bármilyen más jogcímen birtokában lévő, a Keretszerződés (tervezet) 5. számú mellékletében (a közbeszerzési dokumentumok részeként megadott közbeszerzési műszaki leírásban) megjelölt ingatlanok élőerős őrzés-védelmi, járőrszolgálati, valamint egyéb biztonsági feladatainak ellátását a Keretszerződés teljes időtartamára.

8. A közbeszerzés részletes ismertetését a közbeszerzési dokumentáció részeként kiadott műszaki leírás tartalmazza.

9. Az ajánlatkérő a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Kbt. Második Része szerinti szabályok szerint jár el a Kbt. 114-116. §-okban foglalt eltérésekkel.

II.1.5) Becsült érték:

205 000 000 Pénznem: HUF

II.2.4) A közbeszerzés mennyisége:

Az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevők figyelmét, hogy a közbeszerzési eljárásban tartalékkeret, vagy összezszerű opció nem kerül megállapításra.

Havi őrzési óraszám összesen 5952 óra (az ajánlatkérő az alkalmassági referencia követelmény számítása során ennek a mennyiségnek a 80 %-a alapul vételével jár el).

II.2.5) Értékelési szempontok

1. Hibás teljesítési kötbér (a havi nettó őrzési díj %-ában) / Súlyszám: 20

2. Nettó (áfa nélküli) ajánlati ár (Ft/óra/fő) / Súlyszám: 80

II.2.8) Az ajánlatkérő az egyes értékelési részszerzőpontok vagy az alszerzőpontok körében szerzett pontszámot a (részszerzőponthoz vagy az alszerzőponthoz tartozó) súlyszámmal szorozza és összeadja. A legmagasabb pontszámot elért ajánlat az eljárás nyertese, az összegezésben második helyezett ajánlattevő nem kerül megjelölésre.

II.2.6) Becsült érték:

Érték ÁFA nélkül: 205 000 000 Pénznem: HUF

II.2.7) A szerződés időtartama 12 hónap, mely nem meghosszabbítható.

III.2.1) Meghatározott szakmára (képzetségre) vonatkozó információk (csak szolgáltatásmegrendelés esetében)

x A szolgáltatás teljesítése egy meghatározott szakmához (képzetséghez) van kötve

A vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezésre történő hivatkozás:

- 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól;

- 22/2006 (IV.25) BM rendelet a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény végrehajtásáról;

- 2005. évi CXXXIII. törvény 76. § szerint kiadott 374/2021. (VI. 30.) Korm. rendeletet (a rezsióradíj mértékéről).

3. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban szerepeltette - egyebek mellett - a műszaki leírást és szerződéstervezetet.

A műszaki leírás rögzítette az alábbiakat:

Tárgy: Nem fegyveres élő-erős őrzés-védelem járőrellenőrző rendszerrel. (A vállalkozó által biztosítandó szolgálati felszerelés: formaruha, mobiltelefon, gumibot, zseblámpa, gázspray, elektronikus járőrellenőrző készülék).

4. A 2022. augusztus 30-i ajánlattételi határidőre kilenc ajánlat érkezett, köztük a kérelmező, valamint az érdekelt a Novum Guard Szolgáltató Kft.-vel közösen tett ajánlatot. Az érdekelt és a Novum Guard Szolgáltató Kft. közös ajánlattevő által kötött együttműködési megállapodás szerint az érdekelt jogosult a közös ajánlattevő képviselőjére.

A kérelmező ajánlata:

1. a hibás teljesítési kötbér (a havi nettó őrzési díj %-ában): 10

2. nettó (az általános forgalmi adó nélkül számított) ajánlati ár (Ft/óra/fő): 2 738

Az érdekelt és a Novum Guard Szolgáltató Kft. (közös ajánlattevő) ajánlata:

1. a hibás teljesítési kötbér (a havi nettó őrzési díj %-ában): 30

2. nettó (az általános forgalmi adó nélkül számított) ajánlati ár (Ft/óra/fő): 2 938

5. Az ajánlatkérő 2022. szeptember 7-én a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján aránytalanul alacsony ár megajánlására tekintettel indoklásadásra hívta fel az ajánlattevőket az alábbiak szerint:

[10] Az ajánlatkérő és a vagyonvédelmi szolgáltatási rezsióradíj éves változásáról és a megállapítására vonatkozó eljárási szabályokról szóló 274/2021. (VI.30.) Korm. rendelet és a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján ármagyarázatra hívja fel a „BIZALOM” Vagyonvédelmi és Szolgáltató Zrt-t, a Guardian Angel Security Vagyonvédelmi Kft-t, O.M.T. Controll Vagyonvédelmi Zrt-t, a Polőr Vagyonvédelmi Kft-t, a Safety-Sector Biztonsági Tanácsadó és Szolgáltató Kft-t, a TO-KEN 2005 Patrol Kft-t, a TOP-COP Security Vagyonvédelmi és Szolgáltató Zrt-t, mert az ajánlatukban foglalt őrzés-védelmi díj nem éri el a 2937,- Ft/fő/óra mértéket.

[11] Az ajánlattevőnek az ármagyarázatot az alábbi táblázat felhasználásával (kitöltésével) kell teljesítenie. A táblázat kitöltése során a táblázatban módosításokat tenni (így különösen a táblázat sorait, rovatait, oszlopait bővíteni, átírni) nem lehet. A tilalom nem vonatkozik azokra a fehéren hagyott rovatokra, amelyek kitöltése kötelező. Az ajánlatkérő fenntartja magának a jogot, hogy a benyújtott ármagyarázattal kapcsolatban további kiegészítő információt és magyarázatot kérjen.

[12] Az alábbiakban meghatározott költségelemeket nettó (az általános forgalmi adót nem tartalmazó) forint/fő/óra mértékegységre vonatkozóan kell megadni (kiszámítani). Az ajánlattevőnek a „B” oszlopban kell megadnia az adott költségnemhez tartozó konkrét költség összeget. Az ajánlattevőnek a „C” oszlopban be kell mutatnia az adott összeg kiszámításának módját (képletét) és annak szöveges magyarázatát. A magyarázat tekintetében az ajánlatkérő karakterkorlátozást nem alkalmaz. A „D” oszlopban meg kell adni és az ármagyarázat részeként az EKR-ben csatolni kell (illetve oda fel kell tölteni) azokat a dokumentumokat, amelyek a számításokat alátámasztják. Amennyiben a számítást alátámasztó dokumentumok nyilvánosan és ingyenesen hozzáférhető adatbázisok tartalmazzák (éves beszámoló és annak mellékletei, költséganalitika, egyéb számviteli dokumentum), akkor az ajánlattevőnek elegendő az adatbázisra és annak hozzáférhetőségére (pl. url cím) hivatkoznia.

[13] Az ajánlatkérő nyomatékosan felhívja az ajánlattevő figyelmét arra, hogy a fentiek alapján olyan részletességgel adja meg indoklását, amely alkalmas arra, hogy az ajánlatkérő meggyőződhessen az ajánlati költségelemek megalapozottságáról. Ennek érdekében objektív, számszerűsített, érdemi indokokat szükséges adnia a kért ellenszolgáltatás, illetve annak költségelemei alátámasztása érdekében. Kerülendők az általános, konkrétumok nélküli hivatkozások és indoklások.

[14] Az ajánlatkérő az indoklás keretében kéri - a szolgáltatásra vonatkozó jogszabályi és szerződéses előírásoknak megfelelő teljesítése kapcsán felmerülő - valamennyi kötelező díj, adó, járulék, adó módjára behajtható és más költség bemutatását és igazolását annak, hogy a megajánlott összegek, költségelemek fedezetet nyújtanak a bemutatott ajánlati árra.

[15] Az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevők figyelmét, hogy a munkáltatói járulékok és egyéb foglalkoztatással járó költségek kalkulációja során, a szerződés teljes időszakára tekintettel fokozott figyelemmel kell lenni a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 703/2021. (XII.15.) Korm. rendeletben foglalt a garantált bérminimum és a kötelező legkisebb minimálbér összegére.

A	B	C	D
Egyes költségelemek megnevezése	Ajánlattevő által számított érték (Ft/fő/óra)	Szöveges indokolás (alátámasztó számításokkal bemutatva)	Számítást alátámasztó dokumentum
1. ALAPBÉR			
1.1 Szabadság			
1.2 Betegszabadság			
1. ÖSSZESEN			
2. BÉRPÓTLÉKOK			
2.1 Éjszakai pótlék			
2.2 Munkaszüneti nap			
2. ÖSSZESEN			
3. MUNKÁLTATÓI JÁRULÉKOK			
4. REHABILITÁCIÓS HOZZÁJÁRULÁS			
5. TOVÁBBI SZÁMÍTHATÓ KÖLTSÉGEK			
5.1 Munkavédelem			
5.2 Munkaegészségügyi szolgáltatás			
5.3 Munkabér számfejtés			
5.4 Oktatás, képzés, továbbképzés			
5. ÖSSZESEN			
6. SPECIÁLIS KÖLTSÉGEK			
6.1 Minőségirányítási rendszer			
6. ÖSSZESEN			
7. ÁLTALÁNOS MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK			
Kötelező felelősségbiztosítás díja			
Egyéb általános működési költségek			

7. ÖSSZESEN			
1+2+3+4+5+6+7 ÖSSZESEN			
8. ELVÁRT EREDMÉNY			
9. MUNKÁLTATÓI ADÓK, JÁRULÉKOK			
9.1 Iparüzési adó			
9.2 Társasági nyereségadó			
9.3 Innovációs járulék			
9. ÖSSZESEN			
1+2+3+4+5+6+7+8+9 ÖSSZESEN			

[16] Az ajánlatkérő felhívja a figyelmet a Kbt. 72. § (2) bekezdésére, miszerint figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) (...) szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- b) a választott műszaki megoldásra,
- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- d) az ajánlattevő által ajánlott (...) szolgáltatás eredetiségére,
- e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

[17] Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető. Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a Kbt. 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől. Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.

6. A kérelmező 2022. szeptember 14-én benyújtotta indokolását, melynek táblázatos részében az alábbi releváns adatokat ismertette:

A	B	C	D
Egyes költségelemek megnevezése	Ajánlattevő által számított érték (Ft/fő/óra)	Szöveges indokolás (alátámasztó számításokkal bemutatva)	Számítást alátámasztó dokumentum
7. ÁLTALÁNOS MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK			
Egyéb általános működési költségek	264	Ajánlattevő belső kalkulációja alapján a költségek 10%-a = (1 +2+3+4+5+6+ kötelező felelősség biztosítási díj)*11% = (1783+147+251+43+70+8+52) * 11%	Ajánlati dokumentációban meghatározottak szerint

7. Az ajánlatkérő 2022. október 11-én kiegészítő indokolást kért a kérelmezőtől, melyben - többek között - kérte:

8. Az egyéb működési költségek tekintetében az ajánlattevő belső kalkulációra hivatkozik. Ez ellentétes az ármagyarázat megalapozottságának ellenőrizhetőségével, ezért az ajánlattevő mutassa be a hivatkozott belső kalkulációt, amely alapján az egyéb működési költségek a bemutatott összköltség 10 %-a. Az ajánlattevő támassza alá a belső kalkulációt dokumentumokkal akként, hogy az ár magyarázatában bemutatott költségek és a dokumentumokkal alátámasztott költségek összemérhetőek (egymással összehasonlíthatók) legyenek.

8. A kérelmező 2022. október 24-én benyújtotta kiegészítő indokolását, mely a 8. pont tekintetében a következőket tartalmazta:

Ajánlatkérő az ajánlati dokumentációban nem határozta meg, hogy az „egyéb működési költségek tekintetében” milyen költségsorokat kíván figyelem bevenni, összehasonlítani az egyes ajánlattevők ajánlatában, azaz nem határozta meg, hogy ajánlattevőnek milyen költségsorokra tekintettel kell kalkulációját elkészítenie, az összehasonlíthatóság érdekében. Ajánlattevő álláspontja szerint, jogszabálysértő ajánlatkérő azon megállapítása, hogy egyéb működési költségek tekintetében az ajánlattevő belső kalkulációra hivatkozik. Ez ellentétes az ármagyarázat megalapozottságának ellenőrizhetőségével, Ajánlatkérő árindoklás kérésében az ajánlatok összehasonlíthatósága érdekében azt kérte, hogy ajánlattevők „7. ÁLTALÁNOS MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK” költségsor alatt adják meg „Egyéb általános működési költségek” kalkulált díját, melynek ajánlattevő indoklaskérésre adott válaszában eleget tett, Ajánlattevő azáltal, hogy megadta „Egyéb általános működési költségek” kalkulált díját, biztosította ajánlatkérő számára ajánlatának összehasonlíthatóságát.

Egyéb általános működési költségek jelen eljáráson belüli hányadát, ajánlattevő oly módon határozta meg, hogy Egyéb általános működési költségeiből óránként 264.-Ft-ot kíván áthárítani ajánlatkérőre az alábbiak szerint:

Költség megnevezése	Összeg (Ft/óra)	Összeg (Ft/hónap)
Anyag, eszköz	7	36 475
Bank költségek	6	31 248
Egyéb költségek, tartalék	127	661 416
Értécsökkenési leírás	25	130 200
Gépjárművek és biztosításaik	7	36 456
Informatika	4	20 832
Jogi képviselet, könyvvizsgálat	4	20 832
Karbantartás és javítás	4	20 832
Könyvelés	6	31 248
Közüzemi díjak,	8	41 664
Marketing	2	10416
Papír, irodaszer	8	41 664
Posta költségek	2	10416
Ruházat	48	249 425
Telefon, Internet	6	31 248
Összesen	264	1 374 372

9. Az ajánlatkérő 2022. november 15-én hiánypótlás keretében az alábbiakat kérte:
... ajánlatkérő felhívja az ESG Holding Zrt. és a Novum Guard Kft. közös ajánlattevőket, hogy a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 26. § (3) bekezdés alapján nyújtsa be a teljesítésbe

bevonandó biztonsági őrökre vonatkozóan a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pont szerinti, személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzésére jogosító, a rendőrség által kiadott hatósági igazolványok másolatát. Tekintettel arra, hogy a közös ajánlattevők külön-külön kívánnak megfelelni az alkalmassági feltételnek, ezért a dokumentumok benyújtására vonatkozó felhívás önállóan, a közös ajánlattevők mindegyikére külön-külön vonatkozik. Határidő: 2022. november 18.

10. Az ajánlatkérő 2022. november 24-én tájékoztatta a kérelmezőt ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról, annak indokairól, valamint megküldte az ajánlattevők részére az összegezést az ajánlatok elbírálásáról.

Az összegezés értelmében a közbeszerzési eljárás eredményes volt, nyertes ajánlattevőként az ESG HOLDING Zrt. és a Novum Guard Kft. közös ajánlattevőket hirdette ki az ajánlatkérő.

A kérelmező ajánlatát érvénytelennek jelölte meg az összegezésben az alábbi indokok alapján:

„Érvénytelenítés jogcíme:

- Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pont: egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit; Egyéb

- Kbt. 73.§ (2) bekezdés: Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §]

Érvénytelenség indoka:

Az ajánlatkérő a vagyonvédelmi szolgáltatási rezsiorádij éves változásáról és a megállapítására vonatkozó eljárási szabályokról szóló 274/2021. (VI.30.) Korm. rendelet és a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján ármagyarázatra hívta fel az ajánlattevőt, mert az ajánlatában foglalt őrzés-védelmi díj nem érte el a 2937,- Ft/fő/óra mértéket. Az ajánlattevő ármagyarázatát benyújtotta az ajánlatkérő által igényelt szerkezetben (ármagyarázat minta szerint) és az „egyéb általános működési költségek” tekintetében 264,- Ft költséget mutatott be. Az ajánlattevő az „egyéb általános működési költségek” mértékének magyarázatát úgy adta meg, hogy az a „az ajánlattevő belső kalkulációja alapján a költségek 10 %-a”.

Az ajánlatkérő újabb ármagyarázatra felhívással fordult az ajánlattevő felé, amelyben kifogásolta, hogy az egyéb működési költségek tekintetében az ajánlattevő belső kalkulációra hivatkozik. Az ajánlatkérő közölte, hogy ez ellentétes az ármagyarázat megalapozottságának ellenőrizhetőségével, ezért az ajánlattevő mutassa be a hivatkozott belső kalkulációt, amely alapján az egyéb működési költségek a bemutatott összköltség 10 %-át teszik ki. Az ajánlattevőnek alá kellett volna támasztania a belső kalkulációt dokumentumokkal akként, hogy az ár magyarázatában bemutatott költségek és a dokumentumokkal alátámasztott költségek összemérhetőek (egymással összehasonlíthatók) legyenek.

Az ajánlattevő a kiegészítő ármagyarázatában kifejtette, hogy az ajánlatkérő nem határozta meg, hogy az „egyéb általános működési költségek” körében az ajánlatkérő milyen költségeket kíván figyelembe venni és összehasonlítani az egyes ajánlattevők között. Mivel ezeknek a költségeknek meghatározása nem történt meg, ezért – az ajánlattevő álláspontja szerint – az ajánlati árak kalkulációjának összehasonlíthatósága sérül. Az ajánlattevő állítása szerint jogszabálysértő a kiegészítő ármagyarázatra felhívás azon ajánlattevői fordulata, miszerint: „Az egyéb működési költségek tekintetében az ajánlattevő belső kalkulációra hivatkozik. Ez ellentétes az ármagyarázat megalapozottságának ellenőrizhetőségével.” Az ajánlattevő kiegészítő ármagyarázatában két nyilatkozatot tett, de az ármagyarázatának konkrét értékét (a 264,- Ft-os mértéket) alátámasztó dokumentumokat nem csatolt: (1) Az ajánlattevő azáltal, hogy megadta az „egyéb általános működési költségek” kalkulált díját,

biztosította az ajánlatkérő számára ajánlatának összehasonlíthatóságát. (2) Egyéb általános működési költségek jelen eljárás belüli hányadát ajánlattevő oly módon határozta meg, hogy „egyéb általános működési költségeiből” óránként 264,- Ft-ot kíván áthárítani az ajánlatkérőre (a magyarázatban megadott részletezés szerint).

A 2015. évi CXLI. tv. (Kbt.) 72. § (3) bekezdése értelmében az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető. Tehát a felhívott rendelkezés alapján az ajánlatkérőnek azt kell megállapítania, hogy az ajánlattevő által közölt információk (szöveges magyarázat és alátámasztó dokumentumok) elegendő alapot szolgáltatnak-e az ajánlattevő megalapozott belső meggyőződésének kialakításához abban a tekintetben, hogy a rezsiradíjat el nem érő ajánlati áron a közbeszerzési szerződés teljesíthető lesz.

Ezt a szabályt a Kbt. 72. § (3) bekezdésének második mondatával együttesen kell értelmezni, amely szerint „az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról.

Az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenné minősítése kapcsán elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy az ajánlattevő nem tett eleget a kiegészítő ármagyarázatra felhívásban foglalt felszólításnak, nem magyarázta meg és támasztotta alá a 264,- Ft-os költség mértéket, azt nem igazolta dokumentumokkal. Önmagában a költségmérték közlésével, de annak a valóságos gazdálkodási adatokkal való összevethetőségének hiányában az ajánlatkérő nem került abba a helyzetbe, hogy az ajánlattevő által közölt információk alapján akár csak mérlegelés tárgyává tudta volna tenni a szerződés teljesíthetőségét az ajánlattevő – rezsiradíjat el nem érő – ajánlati ára alapján.

Ha az ajánlattevő nem tesz eleget maradéktalanul a Kbt. 73. § (3) bekezdés második mondata szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének, akkor az ajánlatkérő kénytelen a Kbt. 73. § (1) bekezdése e) pontja és a Kbt. 73. § (3) bekezdés harmadik mondata szerinti érvénytelenséget megállapítani, mert az ajánlattevő mulasztásának felróhatóan nem került abba a helyzetbe, hogy az ajánlattevő ármagyarázata, információi és bizonyító erejű dokumentumai alapján a szerződés teljesíthetőségét a megadott 264,- Ft-os működési költség szinten vizsgálhassa. A felhívott két jogszabályi rendelkezésből az következik, hogy az érvénytelenség megállapítása kapcsán az ajánlatkérő bizonyítási (és indokolási) terhe nem az ajánlattevő ajánlati ára alapján a szerződés teljesíthetőségének igazolására irányul. Az ajánlatkérő bizonyítási terhe és indokolási kötelezettsége abban áll, hogy bemutassa: az ajánlattevő adatszolgáltatása törvényi kötelezettségének elmulasztása miatt az ajánlatkérő nem került abba a helyzetbe, hogy az adatszolgáltatás teljessége mellett meggyőződjön az ajánlati ár megalapozottságáról, tudniillik arról, hogy az adott áron a szerződés teljesíthető.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (KDB) gyakorlatában az ármagyarázat objektivitása és egzaktasága követelményét hangsúlyozza. A KDB ennek körében kimondta, hogy az árindokolási felhívásra az ajánlattevőnek érdemi választ kell adnia: ... (az árindokolás) olyan egzakt megállapításokat tartalmaz, amely levezeti és alátámasztja a kérdésekben szereplő egyes költségtételek esetében, külön- külön az azokkal való kalkuláció hiányának esetleges indokát, aminek ismeretében az ajánlatkérő jogszerű döntést tudott volna hozni (D.20/16/2022 sz. határozat). Az érdemi, objektív és egzakt válasz követelménye azt jelenti, hogy az ajánlattevő nem pusztán deklarációkat, ajánlattevői döntéseket közöl, hanem a megadott adatokat abból a szempontból mutatja be, hogy azok valóságosak, objektívek, egzaktak-e, azaz azok alapján valószínűsíthető-e a szerződés teljesítésének sikere. Az adott esetre alkalmazva ez azt jelenti, hogy az ajánlattevőnek be kellett volna mutatnia, hogy az általános gazdálkodási adatai alapján az adott költséghányaddal működik. Ezért amely az általános

gazdasági tevékenység esetében reális költséghányad, az speciálisan a tárgyi közbeszerzési szerződés esetében is valóságosnak minősül, így a szerződés teljesíthető lesz az általánosan érvényesülő költséghányaddal.

Az ajánlattevő a kiegészítő ármagyarázatban hivatkozik az ajánlatkérő feltételezett jogsértésére (röviden: a kérdéses költségek nem definiáltak és a belső kalkulációkra történő hivatkozás ellentétes az ármagyarázat ellenőrizhetőségével). Amennyiben az ajánlattevő az ármagyarázatra felhívás tekintetében jogsértést feltételez, akkor előzetes vitarendezéssel, vagy jogorvoslati kérelemmel támadhatja azt. De a feltételezett jogsértés jogkövetkezménye nem lehet az, hogy a jogsértés feltételezésével és ennek deklarálásával az ajánlattevő mentesül az ármagyarázatra felhívás konkrét rendelkezése alól. A Közbeszerzési Döntőbizottság D.49/2022-es számú ügyben hozott határozata értelmében: „Nem mérlegelhető az ajánlattevő által, hogy azon kérdésnek van-e értelme, milyen adatra vonatkozik, amennyiben aggálya merül fel az ajánlattevőnek az indokoláskérésekben foglaltak tekintetében, akkor előzetes vitarendezés, illetve jogorvoslati kérelem benyújtásával tudja azt orvosolni. Amennyiben nem nyújt be ilyen iratot, úgy az indokoláskérésekre vonatkozóan beáll a kötöttség, köti az ajánlattevőt. Így, ha az ajánlattevő nem nyújt be indokolást az ajánlatkérő által kért adatokra vonatkozóan, akkor (az ajánlatkérő) érvénytelenné nyilváníthatja az ajánlatot, mert nem tudja az adatok hiányában a mérlegelést elvégezni.”

Az ajánlatkérő az érvénytelenséget azért alapította egyfelől a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára, mert az ajánlattevő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdés második mondata szerinti adatszolgáltatási kötelezettségét. Az ajánlatkérő másfelől azért alapította a Kbt. 73. § (2) bekezdésére az érvénytelenséget, mert a hiányos adatszolgáltatás alapján a Kbt. felhívott bekezdése harmadik mondatának tényállási hipotézise is megvalósult, mert az ajánlattevő által közölt hiányos adatok nem indokolták megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető.

Az ajánlatkérő ezen felül azért alapította a Kbt. 73. § (2) bekezdésére is az érvénytelenséget, mert az ajánlattevő gazdálkodási adatai és ármagyarázata együttességében is ezt támasztja alá. Az ajánlattevő az ármagyarázatában – feltételezhetően - azért nem tudott az általános költségekre konkrét választ adni, mert az ajánlattevőnek 2021. évi számviteli beszámoló adatai szerint vélelmezhetően nem is voltak ilyen költségei. A 2021. évi számviteli beszámolóból kitűnően az őrző-védő személyzet nem az ajánlattevő (munkavállalói) állományában van. Az ajánlattevőnek a tárgyévben 3 fő alkalmazottja volt, a tárgyévet megelőző évben 2 fő, ennek a bérköltségét látjuk az eredménykimutatás 005. sorában. Az őrző-védő személyzet költségét a 004-es sorban láthatjuk, de nem mint bérköltség, hanem mint igénybe vett szolgáltatás, tehát alvállalkozó leszámolzza az ajánlattevőnek a szolgáltatást (hiszen a nettó 1,5 mrd Ft összegű szolgáltatási árbevételt valamilyen módon -értsd nem saját teljesítéssel – az ajánlattevőnek el kell végeznie).

Ebből az ajánlatkérő számára az következik, hogy az ajánlattevő azért nem tud az egyéb általános működési költségekre konkrét választ adni, mert maga sem ismeri annak pontosan szükséges mértékét. Ajánlattevő az egyéb általános költségek ármagyarázatában olyan költség elemet tüntetett fel (amortizáció 130 200 Ft/hó), amely a cég 2020. és 2021. évi éves beszámolója alapján nem is merült fel az ajánlattevőnél, ebből arra lehet következtetni, hogy a kalkuláció nem támasztja alá, annak hitelességét. Vagy ha ismeri is, akkor is arra az adatra kénytelen hagyatkozni, amelyet megrendelőként az alvállalkozói díjban hajlandó elismerni (ahogyan az ajánlattevő az ármagyarázatban fogalmaz: azért 264,- Ft, mert ilyen összeget kíván áthárítani az ajánlatkérőre). Tehát még az is lehetséges, hogy az ajánlattevő az alvállalkozói szerződéseiben valóban ilyen költséggel számol, de az ajánlatkérő az aránytalanul alacsony ár magyarázata kapcsán nem a valóságos gazdálkodást kívánja felderíteni. Éppen ellenkezőleg: azt, hogy a valóságos gyakorlat alapján teljesíthető-e a szerződés, elég-e az alvállalkozói díjban elismert működési költség fedezet. Ha pedig az

ajánlattevő csak azt tudja bemutatni, hogy ő pontosan mennyit fizet, számol el, vagy enged át az alvállalkozónak, de azt nem, hogy ténylegesen milyen fedezet volna indokolt a jogszerű teljesítéshez, akkor az ármagyarázat alapján az ajánlatkérő nem tudja megállapítani, hogy az adott költség mellett a szerződés teljesíthető-e.”

11. A kérelmező 2022. november 29-én előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be az ajánlatkérő felé, melyben ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását sérelmezte a jogorvoslati kérelemben is megjelölt lényegi indokok alapján, valamint sérelmezte, hogy nem hívta fel a Kbt. 72. §-a alapján indokolásadásra a minimális vagyónvédelmi rezsióradíjjal azonos vagy közel azonos mértékű ajánlatokat is, köztük az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt is.

A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében kérte az ajánlatkérőt, hogy (1.) az ajánlata érvénytelenségének megállapítására vonatkozó döntését vizsgálja felül és az ajánlat értékelésbe való bevonásával hozzon új eljárást lezáró döntést. Továbbá kérte az ajánlatkérőt, hogy (2.) a Kbt. 72. §-a szerinti vizsgálatot terjessze ki a vagyónvédelmi rezsióradíjjal azonos vagy közel azonos mértékű ajánlatokra is, így az érdekelt által vezetett közös ajánlattevő ajánlatára is. Vizsgálja meg a Kbt. kógens rendelkezéseinek betartásával a szerződés általuk megajánlott áron való teljesíthetőségét, és a vizsgálat eredményének megfelelően hozzon új eljárást lezáró döntést. Kérte továbbá az ajánlatkérőt, hogy (3.) az árindokolás keretében – az egyenlő elbánás elve alapján – valamennyi érvényes ajánlattevő számára írja elő, hogy az „Egyéb általános működési költségek” sorában egyrészt részletezze a releváns költségtételeket, másrészt pedig azok számításának módját mutassa be a kérelmezőtől megkövetelt „dokumentumokkal” alátámasztottnak. A kérelmező álláspontja szerint amennyiben az ajánlatkérő valamely ajánlattevővel szemben az árindokolás ilyen eltúlzott mérvű alátámasztását várja el, úgy azt az egyenlő elbánás elve alapján valamennyi érintett ajánlattevő vonatkozásában meg kell követelnie. Ennek hiányában a Kbt. 72. §-a szerinti árvizsgálat gyakorlása az ajánlatkérői jogok visszaélésszerű gyakorlását jelentik.

12. Az ajánlatkérő 2022. december 2-án kelt válaszával a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének mindhárom kérelmi elemét elutasította, a közbeszerzési eljárást lezáró döntést és az összegzést eredeti hatályában fenntartotta. Indokolásul az alábbiakat adta elő:

(2) Az előzetes vitarendezési kérelemben előterjesztett (2.)-(3.) kérelmi elemek elkésettek, mert az előzetes vitarendezési kérelmet a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő 3 munkanapon belül kell előterjeszteni (Kbt. 80. § (1) bekezdés a) pontja). Az ajánlatkérő 2022. szeptember 7-én adta ki az ármagyarázatra felszólítását, amelyből a kérelmező tudomást szerzett arról a tényről, hogy ... az ESG Holding Zrt. által vezetett közös ajánlattevők nem kerülnek felszólításra ajánlati árak tekintetében. Ugyanebben a dokumentumban már szerepelt az „egyéb általános működési költségek” költségsora, amelyet az ajánlatkérő a 2022. október 11-ei felszólításában kért konkretizálni. Utóbbi dokumentumból megállapítható, hogy az ajánlatkérő e költségek bemutatására és dokumentumokkal történő alátámasztására ... az ESG Holding Zrt.-t nem szólította fel. Az előzetes vitarendezési kérelem előterjesztésekor (2022. november 29-én) az utolsó két (2.)-(3.) kérelmi elem tekintetében mind az előzetes vitarendezésre, mind a jogorvoslatra irányuló határidő lejárt.

(3) A kérelmező elsődleges (1.) kérelme arra irányult, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét megállapító döntését vizsgálja felül és az érvénytelenség megállapításának mellőzésével (az ajánlat értékelésbe való bevonásával) hozzon új eljárást lezáró döntést. Az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét, annak jogcímeit és az annak alapjául szolgáló indokolást eredeti tartalmában fenntartja.

(4) A kérelmező olyan indokokra hivatkozik, amelyek tekintetében mind az előzetes vitarendezési, mind a jogorvoslati határidő már lejárt (a kérelmező által előterjesztett előzetes vitarendezési kérelméből kiemelt részletek alább szerepelnek). Az alábbiakban idézett

kérelmezői érvelés alapján már eleve rossz és jogellenes volt az ármagyarázatra felszólítás szerkezete, adattartalma, az alátámasztó dokumentumok definiálatlansága miatt, vagy konkrétságának hiánya okán, de azon az alapon is, hogy az ajánlatkérő az alkalmassági dokumentumokon felül kért számos alátámasztó dokumentumot és iratot. Az ajánlatkérő olyan általános gazdálkodásra vonatkozó adatot és indokolást kért, amely nem volt összefésülhető az adott projektre elszámolt (elszámolható) költségek szerkezetével.

- Kérelmező álláspontja szerint indokolatlan az Ajánlatkérő (helyesen az ajánlattevő) belső kalkulációjára való hivatkozással annak részletes bemutatásának kérése, hiszen nyilvánvaló, hogy a belső kalkuláció azt a Kérelmező korábbi tapasztalataiból kialakított költségszámítási gyakorlatát jelenti, amely nem áll szoros kapcsolatban jelen szerződés teljesítésével különös figyelemmel arra is, hogy az érintett költségsoron a beszerzés tárgyát képező szolgáltatás specális költségtételeit is kalkulálniuk kellett az ajánlattevőknek.
- Kérelmező álláspontja szerint Ajánlatkérő olyan kalkuláció bemutatását kérte, amely egyrészt korábbi tapasztalatokon alapul, és amelyet az adott beszerzés specialitásaival korrigálni kellett, így az a jelen beszerzés vonatkozásában a kiegészítő árindokolás felhívásának tartalma szerint – amelyet alátámaszt az Ajánlatkérő érvénytelenné nyilvánító indokolása is – nem volt értelmezhető, ezáltal pedig teljesíthető.
- Az ajánlattevőknek, mint jogi személyiséggel rendelkező gazdasági szereplőknek több párhuzamosan folyó projektje lehet/van, és jogszerű a működési költségelemek több projektnél – akár különböző összegben történő, arányosított - elszámolása is. Ebből eredően nem megalapozott a működési költségelemek egyetlen, vagy csak néhány projektnél való elszámolásának megkövetelése.
- Ebből kifolyólag nem elvárható Kérelmező részéről, hogy a több száz, vagy akár több ezer oldalt kitevő (anyag, eszközdíjak, banki költségek, informatika, karbantartás, javítás, gépjárművek, könyvelés; közüzemi díjak, telefon, internet; papír, irodaszer, stb) költségeit alátámasztó dokumentumait több évre visszamenőleg - a kalkulált költségszerkezet igazolásra - az árindokolás keretében maradéktalanul becsatolja.
- Az ajánlattevő támassza alá a belső kalkulációt dokumentumokkal akként, hogy az ár magyarázatában bemutatott költségek és a dokumentumokkal alátámasztott költségek összemérhetőek (egymással összehasonlíthatók) legyenek” felhívás nem felel meg ennek a követelménynek, így ebből érvénytelenségi jogkövetkezmény sem vonható le.
- Következetes a bírósági és Döntőbizottsági joggyakorlat abban a kérdésben, hogy az ajánlattevők csak abban az esetben kerülnek olyan helyzetbe, hogy az ajánlatkérő rendelkezésére tudjanak bocsátani valamennyi, az ajánlati ár megalapozottságot alátámasztó dokumentumot, amennyiben az ajánlatkérő kellő pontossággal határozza meg az indokoláskérés tartalmát.
- Ajánlatkérő nem határozta meg, hogy mely teljesítési adatok, és milyen mértékű hiánya teszi kétségessé a szerződés adott áron való teljesíthetőségét, vagyis pontosan milyen hiányosság miatt minősül a kérelmezői ajánlat érvénytelenné.

(5) Az ajánlatkérő már a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását alátámasztó indokolásában is egyértelművé tette, hogy amennyiben a kérelmezőnek az ármagyarázatra felszólítás bármilyen körülményével, tartalmi előírásával kapcsolatban jogszerűségi fenntartásai, aggályai keletkeznek, akkor élnie kell (lehet) a felszólítással szemben előterjesztett előzetes vitarendezéssel, vagy jogorvoslati kérelemmel. Amennyiben ilyen lehetőséggel a törvényes (és jogvesztő) határidőn belül nem él, akkor az ármagyarázatra felszólítás tartalmát illetően beáll a kötöttség: azt olyan szerkezetben és tartalommal kell benyújtani, ahogyan azt az ajánlatkérő kéri. Ezt támasztja alá a KDB D.49/2022-es számú ügyben hozott határozata is: „Nem mérlegelhető az ajánlattevő által, hogy azon kérésnek van-e értelme, milyen adatra vonatkozik, amennyiben aggálya merül fel az ajánlattevőnek az

indokoláskérésekben foglaltak tekintetében, akkor előzetes vitarendezés, illetve jogorvoslati kérelem benyújtásával tudja azt orvosolni. Amennyiben nem nyújt be ilyen iratot, úgy az indokoláskérésekre vonatkozóan beáll a kötöttség, köti az ajánlattevőt. Így, ha az ajánlattevő nem nyújt be indokolást az ajánlatkérő által kért adatokra vonatkozóan, akkor (az ajánlatkérő) érvénytelenné nyilváníthatja az ajánlatot, mert nem tudja az adatok hiányában a mérlegelést elvégezni.”

(6) A közbeszerzési eljárások esetében azok lebonyolíthatósága válik kétségesé, ha az előzetes vitarendezési kérelem előterjesztésével (2022. november 29-én) megkérdőjeleződne hónapokkal korábban végzett eljárási cselekmények (ehelyütt utalok ismét a tudomásszerzés időpontjára: 2022. szeptember 7. és október 11.). Az előzetes vitarendezési kérelem egyéb, az érvénytelenségi ok megállapításának jogalapját támadó részére az összegezés indokolása kimerítő választ ad, ezért annak megismétlését az előzetes vitarendezési kérelemre adott válasz nem tartalmazza.

13. A kérelmező 2022. december 12-én benyújtott jogorvoslati kérelméhez igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséről szóló igazolást nem csatolt, ezért a Döntőbizottság felhívta az ajánlatkérőt a közbeszerzési eljárás becsült értékének közlésére, melyre beérkezett tájékoztatást követően 2022. december 16-án D.490/4/2022. számú végzésében felhívta a kérelmezőt 1.025.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére és annak igazolására.

A kérelmező 2022. december 21-én megküldte az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére vonatkozó banki igazolást a Döntőbizottság részére, melyben a teljesítés időpontja 2022. december 20-a volt.

A Döntőbizottság 2023. január 9-én D.490/6,7/2022. számon megindította a jogorvoslati eljárást.

14. A jogorvoslati eljárásban az ajánlatkérő iratbetekintést kért a kérelmező jogorvoslati kérelmének mellékleteibe, a Döntőbizottság kérelmező részére megküldött hiánypótlási felhívásába, valamint a kérelmező által benyújtott hiánypótlásba. A Döntőbizottság D.490/10/2022. számú végzésében biztosította az iratbetekintést az ajánlatkérő számára.

A jogorvoslati kérelem és a kérelmező észrevétele

15. A kérelmező 2022. december 12. napján nyújtott be jogorvoslati kérelmet, melyben az előzetes vitarendezési kérelmére adott ajánlatkérői választ és ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását sérelmezte.

A kérelmező jogorvoslati kérelmében kérte jogsértés megállapítását és ajánlatkérő felhívását a törvénynek megfelelő eljárásra, továbbá az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében az előzetes vitarendezési kérelemre vonatkozó válasz megsemmisítését és ajánlatkérő kötelezését a kérelmező által előterjesztett vitarendezési kérelem érdemi megválaszolására, a 3. kérelmi elem tekintetében a 2022. november 24-én kelt összegzés és azt követően meghozott döntések megsemmisítését, valamint az ajánlatkérő kötelezését a kérelmező ajánlatának az ajánlatok értékelésébe való bevonására és új összegzés meghozatalára. A kérelmező kérte az eljárási költségek viselésére ajánlatkérő kötelezését, így az igazgatási szolgáltatási díj és az eljárásban felmerült 450.000.-Ft+Áfa, azaz 571.500.-Ft ügyvédi munkadíj megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj alátámasztására a kérelmező díjigazolást csatolt, melyben bemutatta, hogy tárgybani ügyben az ügyvédi megbízási szerződés alapján mely feladatok ellátása kapcsán mekkora időigény és költség kapcsolódott.

16. A kérelmező az igazgatási szolgáltatási díj megfizetése tekintetében előadott ajánlatkérői eljárásjogi kifogás tekintetében előadta, hogy az ajánlatkérő értelmezése nem felel meg a Kbt. rendelkezésének, ezért hivatkozásával ellentétben a jogorvoslati eljárás megszüntetésének nincsen helye.

A Kbt. 151. § (2) bekezdése egyértelműen rendelkezik arról, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottságnak öt napos határidő tűzésével mikor kötelezettsége hiánypótlási felhívást kibocsátani. Ennek b) pont szerinti esete, ha nem csatolták a 150. § (1) bekezdése szerinti díj befizetéséről szóló igazolást. Tekintettel arra, hogy a jogorvoslati kérelem mellékletét az igazolás nem képezte, a hiánypótlás kibocsátására a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban került sor. A kérelmező az igazolást a hiánypótlási határidőben benyújtotta. A jogalkotó arra is figyelemmel határozta meg kizárólag az igazolás hiánypótlására vonatkozó szabályt, mert a befizetés igazolásának csatolása nyilvánvalóan egyúttal a díj megfizetése tényét is jelenti, amely az eljárás megindításának feltételül szolgál.

17. A kérelmező az 1. kérelmi elem előterjesztésének elkésettsége körében előadta, hogy a jogorvoslati kérelmet az ajánlatkérői előzetes vitarendezési kérelemre adott választól számított 10 napon belül terjesztette elő a kérelmező, így az nem késett el. Megjegyezte, hogy az 1. kérelmi elem esetében 15 nap az irányadó a jogorvoslati kérelem előterjesztésére, de a 10 napban is benne van a kérelem előterjesztése.

18. A kérelmező az ügyfélképessége fennállta vonatkozásában az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében rögzítette, hogy a kérelmezőnek jogi érdeke, hogy az általa előterjesztett vitarendezési kérelemre az ajánlatkérőtől a Kbt. 80. § (3) bekezdése szerint érdemi választ kapjon.

A kérelmező rögzítette, hogy az 1. és 2. kérelmi eleme nem valamely ajánlat érvényessége-érvénytelenségének kérdése, hanem a Kbt. 80. § (3) bekezdésének megsértése, vagyis hogy az ajánlatkérő az előzetes vitarendezés tartalmára vonatkozó érdemi álláspontját nem küldte meg. E körben hivatkozott a D.131/21/2022. számú Döntőbizottsági határozat 58. és 60. pontjára, mely szerint: „A jogintézmény azonban csakis abban az esetben tudja betölteni a rendeltetését, amennyiben az ajánlatkérő teljeskörűen, az előzetes vitarendezési kérelemben előadott valamennyi jogsértő elemet megvizsgálja a hozzá benyújtott kérelmet és arra érdemben közli a választ, a törvény által előírt határidőben.” (...) „A Döntőbizottság rögzíti, hogy nem tudta figyelembe venni azt, hogy az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárás során érdemben válaszolt a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében foglaltakra, tekintettel arra, hogy a válasz nem az előzetes vitarendezési eljárás során született, így annak következtében a jogintézmény már nem tölthette be eredeti rendeltetését, a felek nem kerülhették el a jogorvoslati eljárás megindítását, ami esetlegesen a teljeskörű válasz határidőben történt megadása esetén elkerülhető lehetett volna.” (D.131/21/2022. sz. határozat 58.és 60. pontjai)

A Döntőbizottság több ízben kifejtette, hogy „az ügyfélképességet meghatározó közvetlen jogi érdek a közbeszerzési eljárás egyes szakaszaiban különböző szempontok szerint érhető tetten.” (D.486/2016).

Az ügyféli státusz és az ahhoz kapcsolódó jogorvoslati kérelem előterjesztésének jogosultsága szempontjából a döntő kérdés az, hogy a kifogásolt Kbt.-be ütköző ajánlatkérői magatartás a kérelmező jogát vagy jogos érdekét sérti vagy veszélyezteti-e. Mindezek alapján a kérelmező jogi érdeke az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében abban áll, hogy az általa állított jogsértés közvetlenül sérti vagy veszélyezteti-e a jogát, jogos érdekét, és az előzetes vitarendezésben foglaltakra (annak teljes tartalmára) vonatkozó ajánlatkérői álláspont magadásának elmaradása sérti-e a Kbt. 80. § (3) bekezdésében biztosított ajánlatkérői álláspont

megismeréséhez való jogát, és az ezáltal biztosítandó jogorvoslathoz való jog megfelelő gyakorlását.

19. A kérelmező 3 kérelmi elemet jelölt meg jogorvoslati kérelmében:

20. 1. kérelmi elem: Az ajánlatkérő érdemi válasz nélkül, elkészttségre hivatkozással elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelem azon elemét, melyben azt vitatta, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt nem hívta fel indokolásadásra az aránytalanul alacsony ajánlati árra tekintettel.

A kérelmező előadta, hogy az e körben előterjesztett vitarendezési kérelme nem késett el, az ajánlatkérőnek érdemben meg kellett volna azt válaszolnia, mert 2022. szeptember 7-én, illetve 2022. október 11-én kizárólag arról szerzett tudomást a kérelmező, hogy az ajánlatkérő egyes ajánlatok tekintetében aránytalanul alacsony ár miatt vizsgálatot kezdett, de arról még nem, hogy az érintett ajánlattevőkön kívül más ajánlattevők esetében ilyen vizsgálatot egyáltalán nem fog lefolytatni.

Az ajánlatkérő hiánypótlási felhívást küldött a nyertes ajánlattevőnek az alkalmassági követelmény megfelelő igazolására, azonban a Kbt. 148. § (6) bekezdése alapján „ajánlatkérő 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti, jogsértő eljárási cselekménye miatt külön jogorvoslati kérelem nem nyújtható be, ezen jogsértés ellen a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemben lehet kérelmet előterjeszteni. A 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti eljárási cselekményekre vonatkozó kérelem nem minősül a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni kérelmi elemhez képest másik, önálló kérelmi elemnek, és a (3)-(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának, valamint a jogsértés megtörténtének ugyanazt kell tekinteni, mint ami a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemre irányadó”. Ezt támasztja alá a jogalkalmazási gyakorlat is az alábbiak szerint: A Kbt. a nyertes ajánlattevő eljárást lezáró döntéséhez kapcsolódóan engedi meg a nyertesre vonatkozó értékelés kifogásolását, a Kbt. 69. § (3) bekezdése szerinti értékelés olyan ajánlatkérői belső döntés, mely az ajánlatok bírálatát segíti elő az ajánlatkérő eljárást lezáró döntéséig, a bírálat folyamatára tekintettel függő jogi helyzet áll fenn. (D.363/9/2017.)

21. Mindebből kifolyólag és a következetes jogértelmezési gyakorlat alapján a kérelmező jogorvoslati kérelme időelőttinek minősült volna, hiszen a Kbt. 148. § (6) bekezdésének helyes értelmezése alapján az alkalmasság igazolására való felhívás (mint ajánlatkérői döntés) elleni jogorvoslati kérelmet az eljárást lezáró döntés elleni ajánlatkérői döntéssel szembeni jogorvoslati kérelemmel egyidejűleg lehet előterjeszteni. Ajánlatkérő egyrészt nem hozott közbenső döntést a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvényességéről, másrészt pedig az összegzés megküldését megelőzően is lehetősége lett volna az addig nem érintett ajánlattevők vonatkozásában az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára. A Kbt. nem írja elő, hogy valamennyi ajánlattevő vonatkozásában egyszerre kell vizsgálni az aránytalanul alacsony ár fennálltát, így annak vizsgálatára az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntése meghozataláig sort keríthetett volna. Ennélfogva pedig a vitarendezési kérelem ezen eleme nem volt elkésztett, annak érdemi megválaszolására lett volna köteles az ajánlatkérő, melynek elmaradásával az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdésben foglalt kötelezettségét.

22. A kérelmező előadta, hogy nem ért egyet az érdekelt álláspontjával, mely szerint az indokolásadásra való felhívás elmaradásáról legkésőbb 2022. november 15-én tudomást szerzett. A kérelmező szerint a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti felhívás csupán egy eljárási cselekmény a bírálat és értékelés folyamatában, nem végső döntése az ajánlatkérőnek, amelyből az eljárás eredményére és az esetleges bekövetkező jogsértésre következtetést

levonni nem lehet. Fontos kiemelni, hogy a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti felhívás soha nem lehet önálló jogsértés, ahhoz minden esetben valamely bíráló vagy értékelés körébe eső jogsértés társul, a Kbt. 69. § (4) – (7) bekezdés szerinti jogsérelem szükségszerűen feltételezi azt is. Így a Kbt. 148. § (6) bekezdése szerinti szabály nyilvánvalóan az egyéb feltételezett, de még véglegessé nem vált (függő helyzetben lévő) jogsértésre is vonatkozik.

Megfordítva a megközelítést: a Kbt. 69. § (4)-(7) szerinti felhívásokat szükségszerűen támadni kellene az ajánlattevőknek, ha már az azt megelőző bíráló vagy értékelés körében jogosult lenne az ajánlattevő az ajánlatkérő eljárási cselekményeit kifogásolni. Ezt pedig a Kbt. 148. § (6) bekezdés kifejezetten kizárja.

A Kbt. 148. § (6) bekezdésének miniszteri indokolása a következőt rögzíti:

„Új szabályként mondja ki a törvény, hogy ajánlatkérő 69. § (4)-(7) bekezdései szerinti, jogsértő eljárási cselekménye miatt külön jogorvoslati kérelem nem nyújtható be, azaz az ajánlatkérő ezen döntése önálló jogorvoslattal nem támadható, csak az eljárást lezáró döntéssel egyidejűleg. Így az ajánlatkérő az ajánlatok bírálatát folyamatosan végezheti, a gazdasági szereplők pedig nem esnek el a jogorvoslat lehetőségétől.”

Az ajánlattevők a Kbt. 69. § (4)-(7) szerinti felhívásból arról értesülnek, hogy az érintett ajánlat bírálatára folytatódik az ajánlatkérő részéről. A Kbt. 148. § (6) bekezdése alapján a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdésének sérelme és az ahhoz szükségképpen tapadó, azzal együtt járó más jogsértés csak a véglegessé vált eljárást lezáró ajánlatkérői döntést követően kifogásolható.

Ezt az álláspontot támasztja alá a D.363/9/2017. számú végzésben foglaltak, mely szerint „A Kbt. a nyertes ajánlattevő eljárást lezáró döntéséhez kapcsolódóan engedi meg a nyertesre vonatkozó értékelés kifogásolását, a Kbt. 69. § (3) bekezdése szerinti értékelés olyan ajánlatkérői belső döntés, mely az ajánlatok bírálatát segíti elő az ajánlatkérő eljárást lezáró döntéséig, a bíráló folyamatára tekintettel függő jogi helyzet áll fenn. A legkedvezőbbnek minősített ajánlattevő nem biztos, hogy a Kbt. 69. § (5) bekezdése szerinti igazolási kötelezettségének eleget tesz és az ajánlatkérő, mint döntéshozó az ajánlatok értékelésére vonatkozó eljárást lezáró döntését, a közbeszerzési eljárás eredményét az összegzésben határozza meg és indokolja a Kbt. 69. § (5) bekezdése szerinti bírálatot követően. A Kbt. 69. § (3) bekezdése szerinti előzetes és az igazolások benyújtásához kötött feltételes értékelést, mint előzetes eljárási cselekmény elleni jogorvoslatot a jogalkotó a Kbt. 148. § (6) bekezdése szerint kizárólag a közbeszerzési eljárást lezáró döntéssel szembeni jogorvoslati kérelem keretében teszi lehetővé, mivel az ajánlatkérő ekkor – a Kbt. előírásai szerinti ajánlatkérői döntés felülvizsgálati lehetőségektől eltekintve – már végleges döntést hozott. A bíráló folyamatában a Kbt. 69. § (3) bekezdése szerinti értékelés elválaszthatatlan a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti ajánlatkérői felhívástól, az ajánlatkérő ezen nyilvános eljárási cselekményét, döntését a Kbt. csak az eljárást lezáró döntés elleni jogorvoslat keretén belül engedi kifogásolni.”

A fentiek alátámasztására megjelölte továbbá a kérelmező a Döntőbizottság D.84/5/2021. és D.749/17/2016. számú végzéseit.

A kérelmező előadta, hogy töretlen a jogalkalmazási gyakorlat a tekintetben, hogy az eljárást lezáró döntésre kiható jogsértő bírálati cselekmények az összegzés ajánlatkérő általi megküldését követően támadhatók függetlenül a Kbt. 69. § (4) bekezdésére történő felhívástól. Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntése meghozataláig jogosult felhívásait kiegészíteni, pótolni, beleértve az aránytalanul alacsony ár vizsgálatát is, mint ahogyan erre az összegezést követően a vitarendezési eljárás keretében is jogosultsággal bír a Kbt. 80. § (4) bekezdése alapján. Megjelölte e körben a D.168/15/2022., a D.406/23/2020., a D.67/12/2022. és a D.38/15/2022. számú határozatot.

Mind a tételes jogszabályi rendelkezések, mind a Kbt. 148. § (6) bekezdésének bevezetésére vonatkozó jogalkotói cél, mind pedig a jogalkalmazási gyakorlat alátámasztja azt, hogy a kérelmező vitarendezési kérelemben előterjesztett, más ajánlattevők aránytalanul alacsony

ajánlati árának vizsgálatára vonatkozó kérelme nem volt elkésett, és ajánlatkérőnek az erre vonatkozó vitarendezési kérelmet érdemben kellett volna megválaszolnia. Ajánlatkérő az elkésettségre hivatkozással egyrészt megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdését, másrészt pedig az előzetes vitarendezési eljárás funkcióját üresítette ki a jogorvoslati jog gyakorlására vonatkozó döntés megnehezítésével az ajánlatkérői álláspont megadásának elmulasztásával.

23. 2. kérelmi elem: Az ajánlatkérő érdemi válasz nélkül, elkésettségre hivatkozással elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelme azon elemét, melyben azt vitatta, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen.

A kérelmező előadta, hogy az e körben előterjesztett vitarendezési kérelme nem késett el, az ajánlatkérőnek érdemben meg kellett volna azt válaszolnia, mert az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását az összegezés kézhezvételétől számított 3 munkanapon belül tudta a Kbt. szabályai szerint vitatni figyelemmel arra, hogy az érvénytelenség megállapításáról az ajánlatkérő az összegezés útján, és az összegezéssel egyidőben megküldött és az összegezés tartalmával azonos tartalmú ajánlat érvénytelenítéséről szóló tájékoztató útján értesítette.

A kérelmező rögzítette, hogy az előzetes vitarendezési kérelemben az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását vitatta, kifejtette azon álláspontját, hogy „önmagában az a tény, hogy az Egyéb általános működési költségeknek nevezett költségsor gyakorlata szerinti kialakításához vezető számításait, korábbi tapasztalatain alapuló adatait – amelyek nem jelen közbeszerzési eljárás keretében készültek – nem mutatta be, nem teszi ajánlati árát sem érvénytelenné (Kbt. 73. § (2) bekezdés), sem pedig teljesíthetlenné (Kbt. 72. § (3) bek)”. Utalt arra is, hogy mivel nem volt a kiegészítő indokoláskérés keretében konkrét előírása az ajánlatkérőnek, ezért az arra adott válasz alapján az érvénytelenné nyilvánítás nem volt megalapozott. Hangsúlyozta továbbá, hogy figyelemmel arra, hogy sem az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének hiánya, sem a gazdálkodási adatok körében felhozott indokok, sem pedig az nem lehet általánosságban az érvénytelenség indoka, hogy az ajánlatkérő álláspontja szerint az a „tényállási hipotézis is megvalósult, mert az ajánlattevő által közölt hiányos adatok nem indokolták megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető”, az érvénytelenné nyilvánítás nem jogszerű. A vitarendezési kérelem tartalma alapján az ajánlatkérőnek még akkor is érdemi választ kellett volna adnia a vitarendezési kérelemre, ha álláspontja szerint annak egy része már nem vitathatóan a „belső kalkuláció” benyújtását, vagy „dokumentum” alátámasztási kötelezettséget kifogásolta. Az összegezésben közölt érvénytelenné nyilvánító döntés kapcsán az ajánlatkérő nem mulasztotta volna el érdemi álláspontjáról tájékoztatni a kérelmezőt a Kbt. 80. § (3) bekezdésében előírt 3 munkanapos határidő betartásával.

A kérelmező hivatkozott a D.223/13/2021. számú eseti döntésre, amelyben a Döntőbizottság rögzítette, hogy „amennyiben a jogvita tárgya valamely ajánlat érvényessége, illetve - mint jelen esetben - az érvénytelenség lehetséges jogsértő megállapítása, a vitatott ajánlatkérői döntésig vezető teljes folyamatot vizsgálania szükséges. Ennek során - a jogorvoslati kérelem keretei között - át kell tekintenie, hogy milyen esetleges jogsértő bírálati cselekmények, vagy azok jogszerűtlen hiánya vezetett el az érvényesség avagy az érvénytelenség megállapításához. A jelen jogorvoslati kérelem 1. és 2. kérelmi elemének tárgya egyértelműen az, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelennek minősül-e az ajánlatkérő által az érvénytelenségi döntésben közölt indokok alapján. Az érvénytelenség jogszerűsége tekintetében nem foglalható állás anélkül, hogy az annak megállapításához vezető folyamatot, az ajánlatkérő esetleges bírálati cselekményei, vagy annak elmaradása jogszerűsége kérdésében a Döntőbizottság állást foglaljon. Ezért, bár a kérelmező a témában két kérelmi elemet terjesztett elő, a második kérelmi elem (hiánypótlási felhívás kibocsátásának elmaradása) önálló vizsgálat tárgyát nem képezheti, az ott kifejtettek tehát az első kérelmi elem keretei között, azon belül kerülnek értékelésre”.

24. Mindezek alapján a kérelmező álláspontja szerint az ajánlat érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó jogszerűségi vizsgálatnak ki kell terjednie az ajánlatkérő aránytalanul alacsony ár vizsgálata körében feltett kérdésekre is abból a szempontból, hogy az „Egyéb működési költségek” tekintetében feltett kiegészítő árándoklaskérés mennyiben volt reálisan teljesíthető, és az erre vonatkozó kérelmezői válasz valóban megalapozza-e az ajánlat érvénytelenségét. Ajánlatkérőnek ezen okra is figyelemmel érdemben kellett volna az előzetes vitarendezési kérelmet megválaszolnia, melynek elmaradásával az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdésben foglalt kötelezettségét.

A kérelmező álláspontja szerint az ajánlatkérő magatartása a Kbt. 80. § (3) bekezdésének megsértésén túl egyúttal a Kbt. 2. § (3) bekezdés szerinti alapvető jogsértéshez is vezet. A tételes jogi rendelkezés megsértése nem zárja ki az alapvető jogsértés megállapítását (KJD2020. 27.). A kérelmező álláspontja szerint a vitarendezési kérelemre vonatkozó érdemi válasz ajánlatkérő részéről való elmulasztása sérti és megnehezíti a kérelmező jogorvoslati eljárásához való jogának gyakorlását figyelemmel arra, hogy a jogorvoslati kérelem benyújtása előtt a vitarendezési kérelemre vonatkozó ajánlatkérői álláspont megismerésére nem volt lehetősége. Ezzel pedig az ajánlatkérő a vitarendezési kérelem, mint jogorvoslatot megelőző egyeztetési eljárás törvényi szabályait üresítette ki jelen eljárásra vonatkozóan.

25. A kérelmező előadta, hogy az előzetes vitarendezési eljárás arra szolgál és az a lényege és célja, hogy a vitarendezésben foglaltakra – annak teljes tartalmára – az ajánlatkérő kifejtse álláspontját és erről tájékoztassa a vitarendezést kezdeményezőt meggyőző döntése jogszerűségéről annak érdekében, hogy a jogvita jogorvoslati eljárás nélkül is lezárásra kerülhessen. A kérelmező nem ért egyet azzal, hogy az előzetes vitarendezési kérelemre vonatkozó válasz megvalósulhat csupán annyiban, hogy az ajánlatkérő azt közli, hogy az összegezést nem módosítja. Az ajánlatkérő sem az egyéb ajánlattevők vonatkozásában hivatkozott aránytalanul alacsony ár vizsgálata elmaradása, sem pedig a kérelmezői ajánlat érvénytelenségével szemben kifejtett indokok tekintetében nem tájékoztatta a kérelmezőt álláspontjáról.

26. A kérelmező rögzítette, hogy az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati kérelem a Kbt. 148. § (3) bekezdése alapján a vélelmezett közbeszerzési jogsértésnek (a Kbt. 80. § (3) bekezdés megsértésének) a kérelmező tudomásra jutásától számított 15 napon belül nyújtható be. A jogsértés tudomásra jutása az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében az előzetes vitarendezési kérelemre vonatkozó ajánlatkérői válasz (amely érdemben az előzetes vitarendezési kérelemmel kapcsolatos ajánlatkérői álláspontot nem tartalmazza) megküldésének napja, amely 2022. december 2. napja.

27. 3. kérelmi elem: A kérelmező ajánlata érvénytelenné nyilvánításának jogszerűtlensége. A kérelmező előadta, hogy az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára vonatkozó eljárás nem szolgálhat az ajánlat érvénytelenségének megállapítására az azt lehetővé tevő tényleges indokok és körülmények fennállása nélkül. Az árándoklás rendeltetése a Kbt. 81. § (11) bekezdése alapján ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlat értelmezése, magyarázata annak érdekében, hogy az ajánlatkérő meggyőződhessen az ajánlati ár megalapozottságáról, a szerződés teljesíthetőségéről. A Kbt. a hiánypótlás, felvilágosításkérés, árándoklaskérés alkalmazásával segíti az ajánlat érvényessé tételét, amely szabályokra mind az ajánlattevőknek, mind az ajánlatkérőnek figyelemmel kell lennie. Ennek megfelelően az ajánlatkérőnek olyan konkrét felhívásokat kell előterjesztenie, amelyek összhangban vannak a Kbt. elveivel, és amelyek az ajánlatok/árándoklások valós hiányosságainak pótlására szolgálnak.

Az árindokolás kérést az ajánlatkérő az általa készített formanyomtatvány kitöltésével kérte bemutatni. A kérelmező a táblázatot az előírásnak megfelelően kitöltötte, és jelezte, hogy belső kalkulációja alapján az egyéb általános működési költségek soron a jelentkező költségeinek 10%-ával kalkulált, részletesen számszakilag is levezetve az indokolását. Az ajánlatkérő kiegészítő indokoláskérése során kérte, hogy a kérelmező mutassa be a hivatkozott belső kalkulációt, amely alapján az egyéb működési költségek a bemutatott összköltség 10 %-át teszi ki.

28. A kérelmező szerint indokolatlan az ajánlattevő belső kalkulációja részletes bemutatásának kérése, hiszen nyilvánvaló, hogy a belső kalkuláció a kérelmező korábbi tapasztalataiból kialakított költségcsökkentési gyakorlatát jelenti, amely nem áll szoros kapcsolatban jelen szerződés teljesítésével különös figyelemmel arra is, hogy az érintett költségsoron a beszerzés tárgyát képező szolgáltatás speciális költségtételeit is kalkulálniuk kellett az ajánlattevőknek.

A kérelmező szerint az ajánlatkérő olyan kalkuláció bemutatását kérte, amely a jelen beszerzés vonatkozásában a kiegészítő árindokolás felhívásának tartalma szerint nem volt értelmezhető, ezáltal pedig teljesíthető.

A kérelmező szerint önmagában az, hogy az Egyéb általános működési költségeknek nevezett költségsor gyakorlata szerinti kialakításához vezető számításait, korábbi tapasztalatainak alapuló adatait – amelyek nem jelen közbeszerzési eljárás keretében készültek – nem mutatta be, nem teszi ajánlati árát sem érvénytelenné, (Kbt. 73. § (2) bekezdés), sem pedig teljesíthetlenné (Kbt. 72. § (3) bekezdés). A kérelmező igen jelentős összegű költséggel kalkulált az Egyéb általános működési költségek költségsoron. Bemutatta, hogy az Egyéb általános működési költségek tekintetében a havi 5208 óraszámra figyelemmel havi 1.374.372.-Ft költséggel számolt, amely a beszerzés 12 hónapjára 16.492.464.-Ft. A kérelmező részletesen bemutatta, hogy a vizsgált költségsoron ténylegesen milyen költségtételekkel és azok pontosan milyen összegű költségtételével számolt. Továbbá bemutatta, hogy az Egyéb általános működési költségek költségsoron összesen 15 féle egyéb költségtételt tervez finanszírozni a vállalási árából a szerződés teljesítésére vonatkozó költségei 10 %-ának megfelelő összegben. A kiegészítő árindokolása azt is alátámasztja, hogy valamennyi szükséges, közvetetten és közvetlenül felmerült költségtétellel kalkulált, így ajánlata teljes és megalapozott. Az ajánlat érvénytelenségét kizárólag az okozhatná, ha az ajánlatkérő azt bizonyítaná, hogy a kérelmező valamely szükségszerűen felmerülő költséggel nem számolt, vagy azzal nem a megfelelő összegben számolt és így a szerződés adott áron való teljesíthetősége cáfolható lenne. Az ajánlatkérő azonban az érvénytelenné nyilvánítás indokolásában semmi erre vonatkozó konkrét tény vagy adatot nem adott elő.

Az ajánlattevőknek több párhuzamosan folyó projektje lehet és jogszerű a működési költségelemek több projektnél – akár különböző összegben történő, arányosított - elszámolása is. Ebből eredően nem megalapozott a működési költségelemek egyetlen, vagy csak néhány projektnél való elszámolásának megkövetelése. A Döntőbizottság több alkalommal rámutatott arra, hogy kizárólag attól lesz megalapozatlan az ajánlattevő ajánlati ára, illetve lehetetlen az a kötelezettségvállalása (Kbt. 73. § (2) bekezdése) a működési költségek hiánya okán, ha az ajánlattevő az ajánlati ára képzésekor egyáltalán semmilyen mértékben sem vette figyelembe a szükséges költségelemeket, amelyek az adott projekt teljesítésekor közvetetten ugyan, de felmerülnek.

29. A kérelmező hangsúlyozta, hogy az egyes költségeket alátámasztó dokumentumok bekérésével kapcsolatban a Kúria az aránytalanul alacsony ár megalapozottságának ajánlattevő általi indokolási és igazolási kötelezettségével összefüggésben rögzítette, hogy „ez nem jelenti az ajánlathoz képest a kiírás feltételrendszerét meghaladó dokumentáció

csatolásának kötelezettségét, csupán a vállalás adott áron történő teljesíthetőségének objektív igazolását” (Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítélet). Ebből kifolyólag nem elvárható a kérelmező részéről, hogy a több száz vagy akár több ezer oldalt kitevő (anyag, eszközdíjak, banki költségek, informatika, karbantartás, javítás, gépjárművek, könyvelés; közüzemi díjak, telefon, internet; papír, irodaszer, stb) költségeit alátámasztó dokumentumait több évre visszamenőleg – a kalkulált költségszerkezet igazolásra – az árindokolás keretében maradéktalanul becsatolja. Az ilyen mértékű többlet-dokumentáció becsatolására való kötelezés az indokolás-kérés visszaélésszerű gyakorlása. Az ajánlatkérő sem nevezte meg, hogy konkrétan milyen dokumentumok becsatolását kéri, márpedig konkrét követelmény előírása nélkül az érvénytelenség jogkövetkezménye nem alkalmazható. Az ajánlatkérő kötelezettsége, hogy felhívását a teljesíthetőség figyelembevételével és konkrétan tegye meg. Az ajánlatkérő tárgyban kiegészítő indokolásadásra való felhívása nem felel meg ennek a követelménynek, így ebből érvénytelenségi jogkövetkezmény sem vonható le. Különösen akkor, amikor „Egyéb általános működési költségek” költségösszegét a kiegészítő indokolás során részleteiben, az egyes költségtényezőkre lebontva tételesen bemutatta, így az összehasonlíthatóvá, összemérhetővé vált.

30. A kérelmező az ajánlata érvénytelenné nyilvánítása tekintetében előadta továbbá, hogy a Kbt. nem szabályoz olyan érvénytelenségi indokot, amely az adatszolgáltatási kötelezettség megsértésén alapul. A Kbt. csupán annyit rögzít, hogy „az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról.” Ez azonban nem partatlan kötelezettség. Másrészt pedig azt rögzíti a Kbt., hogy „az ajánlatkérő köteles érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.” A kérelmezőnek a saját áralkulációját kell bemutatnia, azt, hogy mely költségtételekre mekkora összeget számolt el. Ha pedig ezt az ajánlatkérő nem tartja megfelelőnek, neki kell az érvénytelenné nyilvánítás konkrét indokát megadnia. Minderre figyelemmel sem az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének hiánya, sem a gazdálkodási adatok körében felhozott ajánlatkérői indokok nem lehet az érvénytelenség indoka. Az ajánlatkérő nem határozta meg, hogy mely teljesítési adatok és milyen mértékű hiánya teszi kétségesé a szerződés adott áron való teljesíthetőségét, vagyis milyen hiányosság miatt minősül a kérelmezői ajánlat érvénytelenné. Az érvénytelenné nyilvánítás indokolásában arra is rá kell mutatnia az ajánlatkérőnek, hogy az általa hiányolt adatok és költségek megjelölésére konkrét felhívást intézett az ajánlattevő felé, amelyet az ajánlattevő elmulasztott teljesíteni. Az ajánlatkérő által sem a kiegészítő indokolásban, sem az érvénytelenné nyilvánításban konkrétan meg nem jelölt költségtételek hiányára való hivatkozással az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása jogszerűtlen.

Nem eredményezi az ajánlat érvénytelenségét az ajánlatkérő által felhozott gazdálkodási adatokra való hivatkozása sem. Ezzel összefüggésben az ajánlatkérő csupán feltételezéseket közöl, amely feltételezések az ajánlat érvénytelenségét nem eredményezik. Mint ahogyan az sem, hogy az őrző-védő személyzet nem az ajánlattevő munkavállalói állományában van. Másrészt pedig a Kérelmező korábbi vagyonszervi teljesítéséből, alkalmazotti létszámából, vagy egyéb gazdasági adataiból sem lehet következtetést levonni az árindokolás tartalmára, illetve – a Kbt felhatalmazása hiányában - ebből külön érvénytelenséget eredményező indok sem származhat. Az ajánlatkérő érvénytelenséget megállapító döntése azért is jogsértő, mert a Kbt. által meg nem engedett feltételezéseken alapul.

31. A kérelmező megjegyezte továbbá, hogy az ajánlatkérő nem határozta meg, hogy az „egyéb általános működési költségek” körében milyen költségek figyelembevételét várja el az ajánlattevőktől. Ugyanakkor megállapítható hogy kizárólag ezen a soron lehetett kalkulálni mindazzal a közbeszerzés tárgya szerinti szolgáltatás ellátásához szükséges többletköltséggel, amely a közbeszerzési dokumentumok alapján az ajánlatkérői elvárások részét képezték, és amelyeket a vagyoni védelmi szolgáltatási rezsióradíj éves változásáról és a megállapítására vonatkozó eljárási szabályokról szóló 374/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet alapján meghatározott vagyoni védelmi rezsióradíj nem tartalmaz.

Így az Egyéb működési költségek sorban kellett kalkulálni a feladat ellátásához szükséges eszközök, felszerelések, ruházat költségét, valamint a működési engedélyhez kapcsolódó díjat. A feladat ellátásához szükséges eszközök, felszerelések, ruházat költsége alatt tárgybani beszerzésben az ajánlatkérői elvárások alapján az alábbi költségekkel kellett minden ajánlattevőnek kalkulálnia:

- formaruha, mobiltelefon, gumibot, zseblámpa, gázspray, elektronikus járóellenőrző készülék,
- járóellenőrzési pontok telepítésének költsége,
- gépjármű fenntartási és üzemeltetési költségek.

A kérelmező a kiegészítő indoklásában bemutatta az egyéb általános működési költségeit, amelynek keretében külön kalkulált a ruházat költségével és a telefon, valamint a gépjárművek és biztosításai, továbbá a karbantartás és javítás költségekkel, egyéb költségek soron pedig a gumibot, zseblámpa, gázspray, elektronikus járóellenőrző készülék, és a járóellenőrzési pontok telepítésének költségével.

Ezen költségekkel az érvényes ajánlattétel érdekében valamennyi ajánlattevőnek kalkulálnia kellett, és az ezen költségekkel való kalkuláció vizsgálatát az ajánlati ár megalapozottsága és teljesíthetősége tekintetében – az ajánlat érvényességének vizsgálata során – azon ajánlattevők vonatkozásában is el kellett volna végeznie az ajánlatkérőnek, amely ajánlattevők az irányadó vagyoni védelmi rezsióradíj 2937.-Ft/óra összegét elérő, és azt 1 Ft-tal meghaladó ajánlatot adtak.

Az ajánlattétel időpontjában hatályos 374/2021. Korm. rendelet értelmében a vagyoni védelmi szolgáltatási rezsióradíj kizárólag az alapbért, a műszakpótlékot, a távolléti díjat, a foglalkoztatói járulékot, és ezek adminisztrációs költségét tartalmazza. A korábban hatályban volt azonos tárgyú rendeletek mellékletében kiadott részletező táblázattal meghatározott tartalomtól eltérően szorosán véve a rezsióradíj már nem tartalmazza az ún. működési költségeket sem, tehát azok nem tartoznak a rezsióradíj elemei közé. Az következik mindebből, hogy az aránytalanul alacsony ár és a szerződés adott áron való teljesíthetőségének vizsgálatára vonatkozó kötelezettség akkor is fennáll, ha az ajánlattevő az ajánlati árát a vagyoni védelmi rezsióradíjjal azonos, vagy közel azonos mértékben határozta meg, különös tekintettel a jelen esetben fennálló, többletszolgáltatási kötelezettségekre is.

A kérelmező hangsúlyozta, hogy jogorvoslati kérelmének nem tárgya annak kifogásolása, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevő vonatkozásában is el kellett volna végeznie az ajánlatkérőnek a Kbt. 72. §-a szerint az ár aránytalanul alacsony volta miatt az ajánlat teljesíthetőségére vonatkozó vizsgálatot. Erre kizárólag azon okból hivatkozik, mert ezen kérelmi elemére az ajánlatkérő érdemi választ nem adott az előzetes vitarendezési eljárásban.

32. A kérelmező előadta, hogy nem ért egyet azzal, hogy az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó jogszerűségi vizsgálat keretében az ajánlatkérő árindokolás kérése, vagy kiegészítő árindokolás kérése ne lenne vizsgálható különös tekintettel az összegzésben rögzített érvénytelenségi okok tükrében. E körben hivatkozott a kérelmező a D.197/20/2022. és 223/13/2021. számú határozatokban foglaltakra. A kérelmező szerint az ajánlat aránytalanul alacsony ár miatti érvénytelenné nyilvánításának csak akkor van helye, ha az ajánlatkérői

árvizsgálat irányával, tartalmával és körével (vagyis az ajánlatkérő által feltett konkrét kérdésekkel), az erre vonatkozó ajánlattevői válasszal, vagy azok hiányával függ össze az érvénytelenné nyilvánítás indoka. Az érvénytelenné nyilvánítás jogszerűségének vizsgálatával szoros összefüggésben áll az ajánlatkérői árvizsgálat tartalma, és az ajánlatkérő által feltett kérdés tartalma, így a kérdés figyelembevétele nem mellőzhető (Fővárosi Törvényszék 103.K.701.761/2021/24. számú döntése).

A kérelmező előadta, hogy az ajánlatkérő nem arra hívta fel a kérelmezőt, hogy mutassa be a társaság általános gazdálkodási adatai alapján, hogy az egyéb működési költségek sorban megjelölt összeg fedezi az erre a projektre eső működési költségeit, hanem arra, hogy mutassa be az általa hivatkozott belső kalkulációját, amely alapján az egyéb működési költségek a bemutatott összköltség 10%-a. Ezen kötelezettségének a kérelmező eleget tett, 15 tételre bontottan részletezte azt, hogy milyen költségekkel és azok tekintetében milyen összeggel kalkulált a feladat teljesítése során. Az ajánlatkérőnek nem volt a kiegészítő árandokoláskérése során arra vonatkozó egyértelmű utasítása - amely alapján egyébként az érvénytelenné nyilvánítást indokolta - hogy az ajánlattevőnek az általa számított költségnyereményarányt az általános gazdálkodási adatai alapján kell bemutatnia.

A kérelmező szerint az érvénytelenné nyilvánítása akkor lenne jogszerű, ha az érvénytelenné nyilvánítás és az ajánlatkérői kiegészítő árandokoláskérés tartalma egymással összhangban lenne. Az érvénytelenné nyilvánítás szankciója akkor alkalmazható, ha az ajánlattevő az ajánlatkérő megfelelően pontos, és egyértelmű felhívása ellenére nem tett eleget a felhívásban foglaltaknak. Így tehát az érvénytelenné nyilvánítás tekintetében különös jelentősége van az ajánlatkérő által feltett kérdésnek.

A kérelmező álláspontja szerint az ajánlatkérő érvénytelenné nyilvánító döntése nem alátámasztott, az feltételezéseken alapul, és jogsértő azért is, mert az érvénytelenné nyilvánítás kizárólag az ajánlattevői árandokolás tartalmán alapulhatna. Ezzel szemben az ajánlatkérő érvénytelenné nyilvánító döntésének indoka részben a kérelmező 2021. évi számviteli beszámolójának adataiból levont ajánlatkérői következtetés. Az adott feladat teljesítésére vonatkozó ajánlati elemekkel szoros összefüggésben nem lévő korábbi évre vonatkozó beszámolóból kivett adatból a teljesítésre vonatkozó következtetés megalapozottan nem vonható le, az az érvénytelenség alapjául már csak azért sem szolgálhat, mert a beszámoló ezen adata az árandokolás körében hivatkozásra nem került, így az nem része az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára vonatkozó eljárásnak. Az ajánlatkérő kiegészítő árandokoláskérési kötelezettsége pedig mindaddig tart, amíg kétséget kizáró módon meg nem tudja állapítani, hogy az adott áron a szerződés nem teljesíthető.

33. A kérelmező szerint az ajánlatkérő jogsértő módon állapította meg ajánlata érvénytelenségét és jogsértő módon mellőzte annak értékelését. Megsértette ezzel a Kbt. 69. § (1) és (2) bekezdését, 72. § (1) és (3) bekezdéseit, 72. § (3) bekezdését és 73. § (1) bekezdés e) pontját.

34. A kérelmező a 3. kérelmi elem tekintetében a jogsértésről való tudomásszerzés vonatkozásában rögzítette, hogy 2022. november 24-én vette kézhez az ajánlatkérői összegzést, és mint jogsértő eljárást lezáró döntéssel szemben 3 munkanapon belül 2022. november 29-én előzetes vitarendezést kezdeményezett, amelyre az ajánlatkérő álláspontját határidőben, három munkanapon belül 2022. december 02-án megküldte (azonban érdemi választ abban nem közölt, csupán elkésztésre hivatkozott). Így a 3. kérelmi elem esetében a Kbt. 148. § (7) bekezdés da) illetve db) pontja alapján a 2022. december 02. a tudomásszerzés napja.

Az ajánlatkérő észrevétele

35. Az ajánlatkérő észrevételében kérte elsődlegesen a jogorvoslati eljárás megszüntetését eljárási kifogásaira figyelemmel, egyebekben az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását kérte. Rögzítette, hogy a közbeszerzési eljárás alapján a szerződést még nem kötötte meg.

36. Előadta, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdése alapján a jogorvoslati eljárás megszüntetésének volna helye, mert a kérelmező a jogorvoslati kérelem előterjesztésével egyidejűleg az igazgatási szolgáltatási díjat nem fizette meg.

A jogorvoslati eljárásban biztosított iratbetekintés során az ajánlatkérő megállapította, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelméhez nem csatolta a Kbt. 150. § (1) bekezdése szerinti kötelező mellékletet, az igazgatási szolgáltatási díj befizetéséről szóló igazolást. Ezt a kérelmező azért nem csatolta a kérelméhez, mert a jogorvoslati kérelem előterjesztésével egyidejűleg az igazgatási szolgáltatási díjat nem fizette meg, hanem a Döntőbizottság hiánypótlása során fizette meg az igazgatási szolgáltatási díjat.

A Kbt. 150. § (1) bekezdése utolsó mondata értelmében a jogorvoslati kérelemhez kell csatolni a díj befizetéséről szóló igazolást. A Kbt. 151. § (2) bekezdés b) pontja alapján – ha az ajánlattevő az igazgatási szolgáltatási díjat megfizette, de a kérelemhez nem csatolta ennek igazolását – hiánypótlásban felszólítható az igazolás becsatolására. A felhívott jogszabályhely alapján azonban nem az igazgatási szolgáltatási díj megfizetése, hanem pusztán annak megfizetésének igazolása teljesíthető a hiánypótlás során.

A Kbt. 151. § (3) bekezdése kivételt tesz arra az esetre, ha közbeszerzési eljárás irataiból a közbeszerzés becsült értéke az ajánlattevő számára nem ismerhető meg és ezen tény jogorvoslati kérelmében a Döntőbizottság tudomására hozza, akkor a Döntőbizottság közli az ajánlattevővel a becsült értéket (az ajánlatkérő nyilatkozata alapján) és mivel a díj mértéke a becsült értékhez kötött, ezért hiánypótlás keretében felhívja az igazgatási szolgáltatási díj teljesítésére és annak igazolására.

Tárgybani esetben a Kbt. 151. § (3) bekezdése szerinti tényállási előfeltételek egyik eleme sem állt fenn, mert a kérelmező a jogorvoslati kérelmében nem nyilatkozott arról, hogy nem ismerné a becsült értéket. Az eljárást megindító felhívás II.1.5 és II.2.6 rovata tartalmazta a becsült értéket, ezért a támadott közbeszerzési eljárás becsült értéke a kérelmező számára megismerhető volt. Mindebből következően a kérelmező nem teljesíthette jogszerűen az igazgatási szolgáltatási díj megfizetését hiánypótlás keretében, az átutalást a kérelem benyújtásakor már teljesíteni kell, az arról szóló igazolás hiánypótlásának van csak helye. Az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének hiányában, valamint a becsült értéknek a közbeszerzési iratokból való megállapíthatósága okán a jogorvoslati kérelem visszautasításának lett volna helye.

Az ajánlatkérő az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pont első fordulata alapján, azaz mert a jogorvoslati eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzott, az Ákr. 47. § (1) bekezdése alapján a jogorvoslati eljárás megszüntetését kéri.

37. Az ajánlatkérő az 1. kérelmi elem tekintetében elkésettiségre hivatkozott. Rögzítette, hogy az ajánlatkérő jogszabálysértő eljárási cselekményével vagy mulasztásával szemben jogorvoslati kérelmet a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő 15 napon belül lehet előterjeszteni. Az ajánlatkérő 2022. szeptember 7-én adta ki az aránytalanul alacsony ár vonatkozásában az indokolásadásra való felszólítását, amelyből a kérelmező tudomást szerzett arról a tényről, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevő nem kerül felszólításra ajánlati ára tekintetében. A felhívásból megállapítható, hogy az ajánlatkérő aránytalanul alacsony ár

miatti magyarázatra az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt nem szólította fel. A jogorvoslati kérelem 2022. december 12-i előterjesztésekor az 1. kérelmi elem tekintetében a jogorvoslatra irányuló határidő már lejárt.

Az ajánlatkérő szerint a kérelmező helytelenül hivatkozik a Kbt. 148. § (6) bekezdésében meghatározott speciális szabályra, az a kérelmező jogorvoslati kérelmének elkészítését nem menti. A felhívott szabály kizárólag a kizáró okok és alkalmassági követelmények tekintetében előírt igazolások és alkalmassági dokumentumok (Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdése szerinti iratok) benyújtásával kapcsolatos cselekményekre (jogsértésekre) vonatkozik, a Kbt. 72. §-a szerinti aránytalanul alacsony árra vonatkozó eljárás cselekmény (és az azzal kapcsolatos jogsértés) nem tartozik ebbe a körbe. A Kbt. 148. § (6) bekezdés nem foglalja magában a Kbt. 69. § (2) bekezdése szerinti eljárás cselekményeket, e körbe érthető a Kbt. 72. § szerinti aránytalanul alacsony ár vizsgálata, a speciális jogorvoslati feltételeket leíró jogszabályhely az aránytalanul alacsony ár miatti (feltételezett) jogszabálysértésekre nem vonatkozik. Ebből következően a kérelmező jogorvoslati kérelmére az általános, a Kbt. 148. § (3) bekezdés szerinti 15 napos jogorvoslati határidő vonatkozik, amely alapján az elkésett.

Az ajánlatkérő a kérelmező 2022. szeptember 7-i tudomásszerzése megvalósulásának alátámasztásául előadta, hogy

- a törvény szóhasználatában (Kbt. 148. § (2) bekezdés) a jogorvoslati eljárást a törvénysértő mulasztás is megalapozza, ezt a mulasztást (feltételezett jogsértést) pedig az ajánlatkérő által kibocsátott indokolásadásra való felszólítás világosan tartalmazza, hiszen két ajánlattevő nem került indokolásadásra felhívásra, továbbá
- az aránytalanul alacsony árra vonatkozó indokolásadásra való felszólítást az ajánlatkérőnek valamennyi érintett ajánlattevő számára azonos feltételekkel kell biztosítania, amely megkérdőjelezi a kérelmező érvélését, miszerint az indokolásadásra való felszólítás később is bekövetkezhetett volna, továbbá
- a törvény nem állapít meg vélelmet az ajánlatkérő mulasztásának befejezettségére vonatkozóan, ezért amikor az ajánlatkérő mulasztott, akkor mulasztott és a mulasztás befejezetté vált, így amennyiben a mulasztás a kérelmező érdekeit sértette volna, akkor előzetes vitarendezést vagy jogorvoslatot kellett volna kezdeményeznie 15 napon belül, illetve
- az indokolásadásra való felhívás valamennyi ajánlattevőnek kiküldésre került, illetve az EKR-ben hozzáférhetővé vált, ezért a törvényben előírt, a többi ajánlattevő (így a kérelmező) értesítése is megtörtént.

38. Az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében az ajánlatkérő a kérelmező ügyfélképességének hiányára hivatkozott. Rögzítette, hogy a kérelmező azt feltételezi, hogy amennyiben a nyertes ajánlattevő a rezsióradíjnak megfelelő ajánlata alapján mégis indokolásadásra kerül felszólításra és majd a kérelmező ajánlata érvényessé válik, egyetlen érvényes ajánlatként képes lesz a közbeszerzési eljárás alapján a szerződést megkötöni. Ennek kicsi a valószínűsége. A közvetett és többszörös áttételű valószínűség miatt a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.111/2015/9. számú döntésével kizárta az ügyfélképességet olyan esetben, amikor a jogorvoslati eljárás eredményeképpen a jogorvoslati kérelmet előterjesztő ügyfél úgy kerülhet érdekeit tekintve kedvezőbb helyzetbe, ha a bizonytalan jövőbeni események csak többszörös közvetettséggel történő együttállása esetleg azt eredményezi.

Amennyiben a jogorvoslat nem vezet közvetlenül a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenségéhez (ilyen kérelem jelenleg nincs), akkor az előzetes vitarendezési kérelemre adott érdemi válasz feltételezett elmaradása sem érintheti a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenségét és nem eredményezheti a kérelmező ajánlatának esetleges nyertességét. Ezáltal az 1. és 2. (előzetes vitarendezést támadó) kérelmi elem esetében hiányzik az ügyfélképesség.

A kérelmező közvetlen érdeksérelmének hiánya azért áll fenn és azért nem rendeltetésszerű a jogorvoslati kérelem benyújtásával megvalósuló joggyakorlása, mert sérelmezi az előzetes vitarendezésre adott érdemi válasz elmaradását, de a jogorvoslat tárgyává nem teszi az előzetes vitarendezési kérelemben foglalt feltételezett jogsértést (indokolásra való felszólítás elmaradását), az előzetes vitarendezésben nem adja meg az indokolásra való felszólítást megalapozó, a szerződés teljesíthetőségét megkérdőjelező körülményeket a nyertes ajánlat esetében. Nincs tehát jogorvoslati kérelem a nyertes ajánlat érvénytelenségének megállapítása iránt, de nincs jogorvoslati kérelem az aránytalanul alacsony ár miatti indokoláskérés elmaradása miatt sem.

39. Érdemben az ajánlatkérő az 1. és 2. kérelmi elem tekintetében a Kbt. 80. § (3) bekezdésben rögzített ajánlatkérői kötelezettség, az előzetes vitarendezési kérelemre adandó válasz tekintetében az alábbiakat rögzítette:

A Kbt. 79. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő kötelezettsége, hogy az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának részletes indokait az összegezésben megadja. A részletes indoklás azt jelenti, hogy az ajánlatkérőnek már az eljárás eredményéről szóló összegezésben meg kell adnia az érvénytelenné nyilvánítás alapjául szolgáló összes körülményt és jogi levezetést, amely a 2022. november 24-i összegezésben igen részletesen, az érvénytelenné nyilvánítás indokolásának szokásos kereteit jelentősen meghaladó módon megtörtént.

Az előzetes vitarendezési kérelemre adott válasz helytadó vagy elutasító lehet, az előzetes vitarendezési kérelemre adott válasz alapján az ajánlatkérő a Kbt. 79. § (4) bekezdés alapján módosítja az összegezést, visszavonja az érvénytelenítést vagy az érvénytelenné nyilvánítás új indokait adja meg. Ebből következően az előzetes vitarendezésre adott válasz nem az összegezésben szereplő érvénytelenné nyilvánítás indokolásának kiegészítésére szolgál, a Kbt. az érvénytelenség indokolásának egyetlen forrását határozza meg kizárólagos jelleggel, ez az összegezés. A fentiekből tehát két dolog következik:

- Amennyiben az előzetes vitarendezés alkalmas az összegezésben foglalt érvénytelenség jogszerűtlenségének részben vagy egészben történő alátámasztására, akkor az ajánlatkérő helyt ad az előzetes vitarendezésnek és az összegezés módosításával elhagyja az érvénytelenség megállapítását vagy fenntartja az érvénytelenséget, de az indokolást módosítja, kiegészíti.

- Amennyiben viszont az előzetes vitarendezés nem alkalmas az összegezés jogszerűtlenségének alátámasztására és az érvénytelenné nyilvánítás tekintetében új körülményt nem tartalmaz, akkor annak elutasítása kapcsán az ajánlatkérő alappal hivatkozik az összegezésben szereplő indokok változatlan tartalommal történő fenntartására és az összegzést nem módosítja.

Az előzetes vitarendezés intézményét szabályozó Kbt. 80. § rendelkezései között nincs utalás érdemi válaszra, az érvénytelenségi okok kiegészítésének kötelezettségére, éppen ellenkezőleg, a Kbt. 80. § (4) bekezdése adja meg a feltételezett jogszerűtlenség orvoslásának eljárási kimeneteit, a Kbt. 79. § (4) bekezdése pedig az eljárást lezáró döntés módosításának lehetőségét. Az előzetes vitarendezési kérelemre adott választ szabályozó rendelkezések között még az indokolási kötelezettség sem szerepel, mert az előzetes vitarendezés célja – egyebek mellett – a sérelmet szenvedett ajánlattevő érveinek bemutatása a jogszerűtlen döntés alátámasztására, amely az ajánlatkérőt az eljárás jogszerűtlenségeinek orvoslására indítja (a Kbt. felhívott rendelkezéseinek gyakorlása útján, azaz hiánypótlási felhívás, kiegészítő indokolásadásra való felhívás stb.).

A fentiekből következően az előzetes vitarendezésre adott érdemi válasz elmaradása miatti jogorvoslati kérelem megalapozatlan, mert

- az ajánlatkérő érdemi választ adott, hiszen válasza nem csak az elkésztésre, hanem az összegezésben foglalt indokok változatlan tartalommal történő fenntartására irányult, továbbá

- az elkésettség helytállósága esetén, a Kbt. 72. §-a szerinti aránytalanul alacsony ár miatt indokolásadásra való felszólítás eljárási cselekmény mulasztásával kapcsolatos vitarendezési kérelemre kielégítő válasz önmagában az elkésettségre hivatkozás, hiszen az elkésettség jogintézménynek egyik értelme éppen az elkésett kérelem érdemi vizsgálatának hiánya, továbbá
- az elkésettség téves megállapítása esetén nem az előzetes vitarendezési kérelem érdemi megválaszolásának elmaradása (mint jogszerűtlenség) valósult meg, hanem pusztán az ajánlatkérő hibás jogértelmezése állapítható meg, amely jóhiszemű tévedéshez az ajánlatkérőnek joga van, továbbá
- az előzetes vitarendezési válasz törvényi szabályozása nem az előzetes vitarendezési kérelemre adott válasz tartalmául szabja az érvénytelenítés indokolásának kiegészítését, a törvény indokolási kötelezettséget sem támaszt a válasszal szemben, éppen ellenkezőleg, a törvény pontosan megadja az előzetes vitarendezésben foglaltak alapján az ajánlatkérő állásfoglalásának módjait, végezetül
- amennyiben az elkésettség helytálló, akkor az aránytalanul alacsony ár miatti vizsgálat elmaradásának kifogásolása tárgyaltan (mind az előzetes vitarendezésben, mind a jogorvoslat során).

40. Az ajánlatkérő megjegyezte, hogy a vagyoni védelmi szolgáltatási rezsioradíj éves változásáról és a megállapítására vonatkozó eljárási szabályokról szóló 374/2021. (VI.30.) Korm. rendelet alapján kell kiszámítani az adott évre irányadó őrzés-védelmi rezsioradíjat és a személy- és vagyoni védelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 72/B. §-a alapján indokolásra kell felszólítani az ajánlattevőt, ha a rezsioradíjat el nem érő ajánlatot tett (a tárgyi közbeszerzés esetében ez a küszöb a 2937,- Ft/fő/óra volt). Az ajánlatkérő ezen kötelező jogszabályi előírásnak eleget tett, de a rezsioradíjat elérő ajánlatok esetében nélkülözte az aránytalanul alacsony ár miatti indokolásadásra való felszólítást. Az ajánlatkérőnek nincs arra irányuló indokolási kötelezettsége, hogy a rezsioradíjat csak 1 Ft-tal meghaladó ár esetében miért nem alkalmazta az indokolásra való felszólítást.

41. Az ajánlatkérő a 3. kérelmi elem tekintetében előadta, hogy az összegezésben a kérelmezői ajánlat érvénytelenné nyilvánításának indokául állítottakat változatlan formában fenntartja. A Döntőbizottság az ajánlati árra vonatkozó indokolás objektivitása és egzaktága követelménye körében kimondta, hogy az indokolásadásra irányuló felhívásra az ajánlattevőnek érdemi választ kell adnia: ... (az indokolás) olyan egzakt megállapításokat tartalmaz, amely levezeti és alátámasztja a kérdésekben szereplő egyes költségtételek esetében, külön- külön az azokkal való kalkuláció hiányának esetleges indokát, aminek ismeretében az ajánlatkérő jogszerű döntést tudott volna hozni (D.20/16/2022 sz. határozat).

Az érdemi, objektív és egzakt válasz követelménye azt jelenti, hogy az ajánlattevő nem pusztán deklarációkat, ajánlattevői döntéseket közöl, hanem a megadott adatokat abból a szempontból mutatja be, hogy azok valóságosak, objektívek, egzaktak-e, azaz azok alapján valószínűsíthető-e a szerződés teljesítésének sikere. Az adott esetre alkalmazva ez azt jelenti, hogy a kérelmezőnek be kellett volna mutatnia, hogy az általános gazdálkodási adatai alapján az adott költséghányaddal működik. Ezért amely az általános gazdasági tevékenység esetében reális költséghányad, az speciálisan a tárgyi közbeszerzési szerződés esetében is valóságosnak minősül, így a szerződés teljesíthető lesz az általánosan érvényesülő költséghányaddal.

A kérelmező a kiegészítő indokolásában hivatkozott az ajánlatkérő feltételezett jogsértésére. Amennyiben a kérelmező az indokolásadásra való felhívás tekintetében jogsértést feltételez, akkor előzetes vitarendezéssel vagy jogorvoslati kérelemmel támadhatja azt. De a feltételezett jogsértés jogkövetkezménye nem lehet az, hogy a jogsértés feltételezésével és ennek

deklarálásával a kérelmező mentesül az indokolásadásra való felhívás konkrét rendelkezése alól. A Döntőbizottság D.49/2022-es számú ügyben hozott határozata értelmében: „Nem mérlegelhető az ajánlattevő által, hogy azon kérdésnek van-e értelme, milyen adatra vonatkozik, amennyiben aggálya merül fel az ajánlattevőnek az indokoláskérésekben foglaltak tekintetében, akkor előzetes vitarendezés, illetve jogorvoslati kérelem benyújtásával tudja azt orvosolni. Amennyiben nem nyújt be ilyen iratot, úgy az indokoláskérésekre vonatkozóan beáll a kötöttség, köti az ajánlattevőt. Így, ha az ajánlattevő nem nyújt be indokolást az ajánlatkérő által kért adatokra vonatkozóan, akkor (az ajánlatkérő) érvénytelenné nyilváníthatja az ajánlatot, mert nem tudja az adatok hiányában a mérlegelést elvégezni.”

42. Tárgybani közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő felhívta a kérelmezőt adatok szolgáltatására és azok alátámasztására, a kérelmező nem teljesítette a felhívásban foglaltakat, ellenvetéseit és kifogásait a beadványában jelzi, de előzetes vitarendezést vagy jogorvoslatot nem indított. Jogvita hiányában az árindokolásadásra való felhívás tartalma rögzült és véglegessé vált, amelyre vonatkozó érdemi válasz hiánya alapjául szolgál a Kbt. 72. § (3) bekezdés második mondata szerinti „sui generis” jogsértésnek: Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő ezt követően a rendelkezésére álló adatok, a közölt információk alapján döntést hozott az indokolás megfelelőségéről, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető-e.

Amennyiben az ajánlati ár alapján történő szerződés teljesítéséhez – esetünkben jogszabály alapján – kétség fér, akkor az ajánlattevőnek az adatszolgáltatással olyan helyzetbe kell hozza az ajánlatkérőt, hogy az árindokolás megalapozottsága alapján dönteni tudjon a szerződés teljesíthetőségéről. Tehát az indokolás hiányossága (amely tárgybani esetben a szerződés teljesítése szempontjából jelentős körülményre irányult) a szerződés teljesíthetősége iránti ajánlatkérői meggyőződést kizárja. A kérelmező a Kbt. 66. § (6) bekezdése szerint alvállalkozót igénybe kíván venni és az alvállalkozói lánc megfelelő forrásokkal ellátása biztosítja a törvényes teljesítést, egyébként pedig teljesíti az aránytalanul alacsony árindokolás intézményének értelmét és célját. Nem elegendő bemutatni a törvényes munkavégzés költségeit, azt is valószínűsíteni kell, hogy e költségek fedezete az ajánlati árból átengedésre kerül az alvállalkozóknak. Mindezzel az ajánlatkérő azt kívánja kiemelni, hogy az érvénytelenség oka az őrzés-védelmi szerződések teljesítése szempontjából jelentős és releváns gazdálkodási adaton alapult. Az ajánlatkérő nem feltételezésre alapította az indokolást, az érvénytelenség indoka az adatszolgáltatás alátámasztásának elmaradása volt.

43. Az ajánlatkérő előadta, hogy az aránytalanul alacsony ajánlati ár miatt kért indokolásban bekért táblázatban az egyes költségtételeknél meg kellett adni azok értékét forintban, amivel kalkulált az ajánlattevő, a következő oszlopban pedig rögzíteni kellett azt a számítást, indokolást, ami alapján az ajánlattevő azt az értéket kiszámolta. Ennek a helyességéről akart az ajánlatkérő meggyőződni a kérelmező által az egyéb általános működési költségeknél megjelöltek kapcsán akkor, amikor kiegészítő indokolást kért a kérelmezőtől és ellenőrizni akarta, hogy megfelelő-e a kalkulációja ezen költség körében. Kérte ezért alátámasztani bármilyen dokumentummal, bármilyen számítási levezetéssel, adattal, hogy a kérelmező hogyan kalkulált ezen adattal, miért a költségek 10%-ával számolt a belső kalkulációja alapján, erre milyen számítások alapján jutott. Tehát a kérelmező bármilyen dokumentumot, adatot benyújthatott volna, ami alátámasztja, hogy miért 10 % a 10 %, ehelyett erre vonatkozóan nem nyújtott be sem leírást, sem adatot, sem dokumentumot. A kérelmező az indokolásában azt rögzítette, hogy mely költségelemek összességének a 10%-át vette alapul, de

az ajánlatkérőnek pont arra irányult a kiegészítő indokolás körében a kérdése, hogy miért 10%-ot vett alapul, ennek a megalapozottságát próbálta ellenőrizni és alátámasztani a kérelmezővel.

44. Az indokolásadásra való felhívás megtámadásának hiánya rögzíti az ár indokolásának kereteit, az árindokolás módját és dokumentumait is. Tárgyi jogvitában az egyéb működési költségek tekintetében a felhívás azt a költségsort érintette, amely az alvállalkozói teljesítések szempontjából kiemelkedő jelentőségű, amellyel a kérelmező alvállalkozói gazdálkodik. Tehát ezek azokat a költségeket jelentik, amelyek alapján az alvállalkozók is törvényesen tudják teljesíteni a szerződéses kötelezettségeiket végső soron az ajánlatkérő felé. Az ajánlatkérő az egyéb működési költségek tekintetében azt kívánta vizsgálni, hogy a kérelmező által közölt adat „megfelelő-elegendő-indokolható-e” a szerződés teljesítéséhez. A kérelmező az indokolással, alátámasztással és valószínűsítéssel adós maradt. A kérelmező nem nyújtott be semmilyen alátámasztó dokumentumot, nem tett eleget az indokolásadásra való felszólítás dokumentumokkal történő alátámasztási igényének és nem kifogásolta, hogy konkrétan milyen dokumentumokról van szó, nem tette szavá, hogy a definiálatlanság okán ez többszáz oldalas iratsatolási kötelezettséget jelenthet.

45. Az ajánlatkérő előadta, hogy a kérelmezőnek az előzetes vitarendezésben vagy jogorvoslati kérelemben kellett volna állítania azt, hogy álláspontja szerint az indokolásra való ajánlatkérői felhívás nem egyértelmű és nem teljesíthető. Ez esetben a dokumentálási követelmény teljes elmulasztása nem lett volna érvénytelenségi jogkövetkezmény (hanem az előzetes vitarendezésnek esetlegesen helyt adva konkretizálásra került volna a dokumentumok köre). Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a dokumentálást azért kérte az ajánlatkérő, mert a kérelmező tekintetében az alvállalkozói teljesítések vonatkozásában alapos kétsége merült fel a mérleg adatok elemzése során, amely a szerződés teljesíthetősége szempontjából kiemelt jelentőségű. Hiszen a kérelmező a Kbt. 66. § (6) bekezdése szerint nyilatkozatát akként tette meg, hogy alvállalkozót igénybe kíván venni. Továbbá minden rezsioradíjat el nem érő ajánlatot tevő ajánlattevőnek számolnia kell azzal a kötelezettséggel, hogy az ajánlatkérő fokozottan fogja vizsgálni az aránytalanul alacsony árat, hiszen a kiélezett piaci versenyben bármilyen alá nem támasztott költségelem, megkérdőjelezhető költségmérték a rivális ajánlattevők által kezdeményezett jogorvoslati eljárást fogja kiváltani. Az ajánlattevőtől elvárható magatartás, hogy az indokolásra való felszólítást teljesítse és megkísérelje teljesíteni az ajánlatkérő részéről relevánsnak ítélt hiánypótlási kötelezettséget.

A kérelmező gazdálkodásának számviteli adataiból az következik, hogy őrzés-védelmi tevékenységből származó bevételét alvállalkozói teljesítés útján produkálja, az indokolása során szolgáltatott adatokból és eljárásából az következik, hogy nem tudja vagy nem kívánja bemutatni az alvállalkozói teljesítés kiszámításának módját és mértékét, amellyel az ajánlatkérőben az az alapos feltételezés keletkezik, hogy az alvállalkozók részére nem biztosított a jogszerű teljesítéshez szükséges átengedett díj. Az ajánlattevő korábbi teljesítéseiből, korábbi gazdálkodási adataiból következtetést lehet levonni az ajánlattevő tárgyi közbeszerzési eljárás alapján kötendő szerződésének teljesítésére (illetőleg teljesíthetőségére). Ez abból az ajánlattevői magatartásból ered, hogy az ajánlattevők a költségszámítást éppen korábbi gazdálkodási adataikkal támasztják alá.

A kérelmező az ajánlatkérő összegezésben tett megállapításait a jogorvoslati kérelemben foglaltakkal nem cáfolta meg, ellenkezőjét nem bizonyította. Az ajánlattevői adatszolgáltatás elmaradása sui generis érvénytelenségi ok a Kbt. 72. § (3) bekezdés szerinti adatszolgáltatási kötelezettségre tekintettel.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a kérelmező rezsióradíjat el nem érő ajánlata teljesíthetőségéhez alapos kétség fér, a kérelmező indokolása nem volt alkalmas arra, hogy a szerződés ajánlati áron történő teljesíthetőségét egyértelműen és minden kétséget kizáróan igazolja.

Az érdekelt észrevétele

46. Az érdekelt az 1. kérelmi elem kapcsán tett észrevételében kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását. Előadta, hogy csatlakozva az ajánlatkérő előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában foglaltakhoz, álláspontja szerint a tudomásszerzés időpontja arra vonatkozóan, hogy az érdekelt vonatkozásában nem kér indokolást az ajánlati ár tekintetében az ajánlatkérő, legkésőbb 2022. november 15-én bekövetkezett, amikor az ajánlatkérő megküldte az érdekelt vonatkozásában a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásokra vonatkozó hiánypótlási felhívását. Tekintettel arra, hogy a Kbt. 69. § bekezdései kronologikus sorrendben rögzítik az ajánlatkérő részére a bíráló cselekményeit, megállapítható, hogy a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásokra vonatkozó felhívás, illetve az igazolásokra vonatkozó hiánypótlási felhívás időben későbbi folyamat, amelyet megelőzött az ajánlatok megfelelőségének vizsgálata (Kbt. 69. § (2) bekezdése) és az ajánlatok értékelése (Kbt. 69. § (3) bekezdése). Erre utal a Kbt. 69. § (4) bekezdés első mondata is, miszerint „az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát megelőzően az ajánlatkérő köteles az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt megfelelő határidő tűzésével felhívni a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint - adott esetben - a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében a közbeszerzési dokumentumokban előírt igazolások benyújtására.” Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelvének legfontosabb újítása a bíráló megreformálása, amely során szigorúan kettéválasztja a bíráló folyamatát (i) az ajánlatok megfelelőségének vizsgálatára és az az alapján történő értékelés felállítására, illetve (ii) az alkalmassági követelmények és kizáró okok fenn nem állására vonatkozó igazolások bekérésére és azok vizsgálatára, az ajánlattevők adminisztratív terheinek csökkentése érdekében.

Az ajánlatkérőnek kizárólag abban az esetben lett volna lehetősége eltérni a Kbt. 69. § rendelkezéseiben előírt irányelvi alapú sorrendtől, amennyiben azt kifejezetten előírja a közbeszerzési dokumentumokban a Kbt. 81. § (4) és (5) bekezdése alapján. Ilyen rendelkezést a közbeszerzési dokumentumok nem tartalmaztak, így Kérelmezettnek tartania kellett magát az ajánlatok elbírálásának „hagyományos” menetéhez, és ez minden ajánlattevő részére egyértelmű kellett, hogy legyen.

Összefoglalva az érdekelt szerint a kérelmezőnek a 2022. november 15-én kiküldött Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásokra vonatkozó hiánypótlási felhívás kézhezvételét követően bekövetkezett a tudomásszerzése arra vonatkozóan, hogy az ajánlatkérő az ajánlatok megfelelőségének a bírálót – amely tartalmazta az ajánlati ár kialakításának a vizsgálatát is – elvégezte és az ajánlatok értékelését követően felhívta az érdekeltet, mint potenciális nyertes ajánlattevőt a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolások benyújtására. Ennek megfelelően a 2022. november 29-én benyújtott előzetes vitarendezési kérelme elkésett volt.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

47. Az ajánlatkérő tárgybani közbeszerzési eljárását a 2022. július 19-én feladott hirdetésménnyel indította meg, így a jogorvoslati eljárásban az akkor hatályos Kbt. szabályai alkalmazandók.

48. A Döntőbizottság az ajánlatkérő eljárási kifogására tekintettel megvizsgálta, hogy a jogorvoslati eljárás megindításának feltételei fennálltak-e az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére figyelemmel. Ennek keretében az ajánlatkérő sérelmezte, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelem előterjesztésével egyidejűleg nem fizette meg az igazgatási szolgáltatási díjat annak ellenére, hogy az ajánlati felhívásból ismert volt a közbeszerzési eljárás becsült értéke, így az igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget. Hiánypótlás keretében ezen esetben csak a befizetésről szóló igazolást lehet csatolni. A jogorvoslati eljárás megindításának így jogszabályban foglalt feltétele hiányzik.

49. A Döntőbizottság ezen kérdés megítélése során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 148. § (1), (3) bekezdései szerint:

(1) A Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul. Az eljárás megindítására irányuló kérelem és a hivatalbóli eljárást kezdeményező irat kizárólag írásban - a 145. § (1a) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint -, a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt terjeszthető elő.

A (3) bekezdés alapján a kérelem - a (4)-(5) bekezdés szerinti eltéréssel - a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet.

A Kbt. 149. § (1) bekezdés szerint:

(1) A kérelemben meg kell jelölni

- a) a kérelmező és a 145. § (7) bekezdés szerinti képviselőjének nevét, székhelyét (lakóhelyét), a kérelmezői jogosultságot alátámasztó tényeket;
- b) a kérelemmel érintett közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjének nevét, székhelyét, a közbeszerzés tárgyát és - részajánlattétel esetében - a jogorvoslattal érintett részt, vagy a közbeszerzési eljárás mellőzésével történő beszerzés esetében a beszerző nevét, székhelyét és a beszerzés tárgyát;
- c) a jogsértő esemény megtörténtének és a kérelmező arról való tudomásszerzésének időpontját valamennyi kérelmi elem tekintetében egyértelműen azonosíthatóan;
- d) a megsértett jogszabályi rendelkezést valamennyi kérelmi elemre vonatkozóan, valamint a jogsértő eseményt és annak bizonyítékait;
- e) a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt, ennek indokait valamennyi kérelmi elem tekintetében egyértelműen azonosíthatóan;
- f) ideiglenes intézkedés [156. §] elrendelésére irányuló indítványt, ennek indokait;
- g) a közbeszerzési ügy lehetséges érdekeltjeinek a kérelmező által ismert nevét, székhelyét (lakóhelyét);
- h) az esetleges előzetes vitarendezés lefolytatását, továbbá annak eredményét, illetve az ajánlatkérő válaszát, amelyet csatolni is kell.

A Kbt. 150. § (1), (3) bekezdései szerint:

(1) A Döntőbizottság kérelemre indult eljárásáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, amelynek - a beszerzés becsült értékéhez viszonyított - mértékét a közbeszerzésekért felelős miniszter rendeletben határozza meg. A kérelemhez csatolni kell a díj befizetéséről szóló igazolást.

(3) Ha a kérelmező jogorvoslati kérelmét az eljárás folyamán újabb kérelmi elemmel egészíti ki, a Döntőbizottság felhívására köteles az igazgatási szolgáltatási díjat az újabb kérelmi

elemre figyelemmel is megfizetni. Ha a kérelmező az igazgatási szolgáltatási díj kiegészítését elmulasztja, a Döntőbizottság az új kérelmi elem vonatkozásában nem köteles eljárni.

A Kbt. 151. § (1)-(4) bekezdései szerint:

(1) A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást legkésőbb a 148. § (1)-(9) bekezdésének, a 149. § (1)-(2) bekezdésének, valamint a 150. § (1)-(2) bekezdésének megfelelő kérelem beérkezését követő munkanapon indítja meg.

(2) A Döntőbizottság öt napos határidő tűzésével hiánypótlási felhívást bocsát ki, ha

- a) a kérelem a 149. § (1) bekezdése szerinti adatokat nem tartalmazza,
- b) nem csatolták a 150. § (1) bekezdése szerinti díj befizetéséről szóló igazolást,
- c) nem csatolták a meghatalmazott képviselő meghatalmazását, vagy
- d) a kérelmet és annak kötelező mellékleteit nem az Eüsztv.-ben meghatározott elektronikus úton nyújtották be.

Ha a kérelmező a hiánypótlási felhívásban foglaltaknak nem tesz eleget, a Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmet visszautasítja, kivéve, ha a (3) bekezdés alkalmazásának van helye.

(3) Ha a jogorvoslati eljárással érintett közbeszerzési eljárás irataiból a közbeszerzés becsült értéke a kérelmező számára nem ismerhető meg, ezen tény jogorvoslati kérelmében köteles a Döntőbizottság tudomására hozni. Ez esetben a Döntőbizottság - a rendelkezésre álló adatok alapján - hiánypótlási felhívás keretében közli a kérelmezővel az igazgatási szolgáltatási díj alapjául szolgáló becsült érték összegét.

(4) A becsült érték - részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének - megállapítása érdekében a Döntőbizottság az ajánlatkérőt adatközlésre hívhatja fel, amelyet az ajánlatkérő két munkanapon belül köteles teljesíteni.

50. A Kbt. 151. § (1) bekezdése alapján a Döntőbizottság akkor indítja meg a jogorvoslati eljárást, ha a kérelem tartalmazza a kötelezően előírt alapvető tartalmi elemeket, az előírt mértékű igazgatási szolgáltatási díjat megfizette a kérelmező és az erre vonatkozó igazolást is benyújtotta, valamint a kérelem megfelel a Kbt. 148. § (1)-(9) bekezdésekben foglaltaknak. Ha a jogorvoslati kérelem hiányos, a Kbt. 151. § (2) bekezdése alapján hiánypótlásra hívja fel a Döntőbizottság a kérelmezőt. Ezen hiánypótlás vonatkozhat a jogorvoslati kérelem kötelező tartalmi elemeire, a meghatalmazás csatolására, vagy akár az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére és annak igazolására is. A Kbt. 151. § (2) bekezdés b) pontjában rögzített igazgatási szolgáltatási díj befizetéséről szóló igazolásra vonatkozó hiánypótlási lehetőség magában foglalja az igazgatási szolgáltatási díj befizetésének lehetőségét is a hiánypótlás keretében a Kbt. 150. § (1) bekezdésére figyelemmel. Az igazgatási szolgáltatási díj befizetését az arra vonatkozó igazolással tudja igazolni a kérelmező, aminek a kérelemhez való csatolásának elmaradása esetén annak pótlására lehetőség van, ezáltal a díj befizetésére is megvan a lehetőség a hiánypótlás során.

A Kbt. 151. § (3) bekezdésében az az eljárási rend került rögzítésre, hogy a Döntőbizottság miként járjon el, ha a becsült érték a közbeszerzési eljárás irataiból nem ismerhető meg és ezáltal az igazgatási szolgáltatási díj mértékét nem tudja megállapítani a hiánypótlásban. Ezen rendelkezés azonban nincs kihatással az általánosan érvényesülő Kbt. 151. § (2) bekezdésben megengedett hiánypótlási lehetőségekre.

A hiánypótlás lehetősége tehát az igazgatási szolgáltatási díj megfizetése és igazolása tekintetében is fennáll akkor is, ha a kérelmező nem fizetett igazgatási szolgáltatási díjat annak ellenére, hogy ismerte, ismerhette annak mértékét, akkor is, ha nem megfelelő összegű igazgatási szolgáltatási díjat fizetett meg, és akkor is, ha a becsült értéket nem ismerte, ezért nem ismerte a kérelem alapján fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét. Egyik esetben sem kerülhet a kérelmező hátrányosabb helyzetbe az igazgatási szolgáltatási díj megfizetése kapcsán. A Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.024/2011/6. számú eseti döntésében megállapította,

hogy nem kerülhet kedvezőtlenebb helyzetbe az a kérelmező, aki befizeti az igazgatási szolgáltatási díjat, de nem a rá irányadó összegben, annál, aki a díjat egyáltalán nem fizeti meg. Ha a Kbt. lehetővé teszi a díj befizetését egyáltalában nem igazoló kérelmező részére annak teljesítését hiánypótlás keretén belül, úgy nem tagadható meg a hiánypótlás lehetősége attól a kérelmezőtől sem, aki befizeti az igazgatási szolgáltatási díjat, de nem a megfelelő összegben. Az ezzel ellentétes értelmezés sérti az egyenlő bánásmód követelményét.

51. A fentiek alapján tárgybani esetben is volt lehetőség a hiánypótlásra nyitva álló 5 napos határidőben a kérelem elbírálásáért előírt igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére, és az arra vonatkozó igazolás csatolására. Ez határidőben megtörtént, a Döntőbizottság 2022. december 16-án hívta fel a kérelmezőt 1.025.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére és annak igazolására, melyet 2022. december 21-én teljesített. Így az igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettségének határidőben eleget tett, ezért a jogorvoslati eljárás megindításának jogszabályban foglalt feltétele fennállt az igazgatási szolgáltatási díj tekintetében is. A jogorvoslati eljárás megszüntetésének erre tekintettel nincs helye.

52. Az ajánlatkérő a jogorvoslati kérelem 1. eleme tekintetében elkésztési kifogást terjesztett elő, álláspontja szerint ezen kérelmi elemet a kérelmező elkésztetten terjesztette elő.

53. A Döntőbizottság ezen kérdés megítélése során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 80. § (1) és (3)-(4) bekezdései szerint:

(1) Előzetes vitarendezés kezdeményezésére jogosult

a) a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő három munkanapon belül az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező, ha álláspontja szerint egészben vagy részben jogsértő az írásbeli összegezés, illetve az ajánlatkérő bármely eljárási cselekménye vagy a közbeszerzési eljárásban keletkezett bármely - a b) pont szerintieken kívüli – dokumentum.

(3) Az előzetes vitarendezési kérelmet az EKR-ben kell megküldeni az ajánlatkérő részére, aki a kérelemmel kapcsolatos álláspontjáról a vitarendezést kérelmezőt a kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül az EKR-ben tájékoztatja, továbbá az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról, valamint az arra adott válaszáról az eljárás valamennyi - általa ismert - ajánlattevőjét vagy részvételre jelentkezőjét is tájékoztatja.

A Kbt. 148. § (3) bekezdése szerint:

(3) A kérelem – a (4)-(5) bekezdés szerinti eltéréssel – a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet.

A Kbt. 148. § (7) bekezdés c) és d) pontja szerint:

(7) A (3)-(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának kell tekinteni

c) a közbeszerzési eljárást lezáró döntésben szereplő, a megtekintett iratokat érintő jogsértéssel kapcsolatban a 45. § (1) bekezdésében foglalt határidőben jelzett, és annak eredményeként megtett iratbetekintés befejezésének napját;

d) ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek és

da) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésének időpontját;

db) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben nem küldte meg, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésére vonatkozó határidő lejártának napját.

A Kbt. 148. § (7a) bekezdése szerint:

(7a) Ha egy adott jogsértés kapcsán a (7) bekezdés c) pontja szerinti iratbetekintést követően a (7) bekezdés d) pontja szerinti előzetes vitarendezés kezdeményezésére is sor került, a tudomásra jutás időpontjának meghatározására a (7) bekezdés d) pontja alkalmazandó.

A Kbt. 148. § (10) bekezdése szerint:

(10) A (3)-(9) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogvesztéssel jár.

54. Tárgybani ügyben a kérelmező 1. kérelmi eleme kapcsán azt sérelmezte, hogy az ajánlatkérő érdemi válasz nélkül, elkésettségre hivatkozással elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelem azon elemét, melyben azt vitatta, hogy az érdekelt által vezetett nyertes közös ajánlattevőt nem hívta fel indokolásadásra az aránytalanul alacsony ajánlati árra tekintettel. E körben a Kbt. 80. § (3) bekezdésében foglaltak ajánlatkérő általi megsértésére hivatkozott.

55. A kérelmező által megjelölt jogsértés tehát az, hogy az ajánlatkérő érdemben nem válaszolta meg a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének egyik elemét. Ezen jogsértésről a kérelmező akkor szerzett tudomást, amikor az ajánlatkérő előzetes vitarendezési kérelmére adott válaszát megküldte a részére. A kérelmező az ajánlatkérő előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszából látta, hogy nem adott érdemi választ az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelmének egyik elemére. Ezen jogsértésről való tudomásszerzés 2022. december 2-án valósult meg, akkor küldte meg az ajánlatkérő a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére vonatkozó álláspontját, válaszát a kérelmező részére. Ettől számított 15 napon belül van helye a Kbt. 148. § (3) bekezdése szerint jogorvoslati kérelem előterjesztésének a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére adott ajánlatkérői válasz sérelmezése kapcsán. A kérelmező 2022. december 12-én, a tudomásszerzést követő 10. napon benyújtotta e körben a jogorvoslati kérelmét, mely így határidőben került előterjesztésre. A kérelmező jogorvoslati kérelmének 1. kérelmi eleme ezért nem késett el.

56. Az ajánlatkérő a jogorvoslati kérelem 1. és 2. kérelmi eleme tekintetében ügyfélképeség hiányára hivatkozott.

57. A Döntőbizottság ezen kérdés megítélése során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 3. § 16. pontja szerint kérelmi elem: a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz benyújtott jogorvoslati kérelemnek az az elkülöníthető része, amely tartalmazza a jogsértőnek vélt kérelmezetti eljárási cselekményt, magatartást, döntést vagy mulasztást a megsértett jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölésével, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt és annak indokait, azzal, hogy a kérelmező ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemet képez, kivéve, ha valamely érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény is fűződik.

A Kbt. 148. § (2) bekezdés szerint kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti.

58. A Kbt. 148. § (2) bekezdése tartalmazza, hogy kérelemre induló eljárás esetén ki és milyen feltétellel nyújthat be jogorvoslati kérelmet. Az ajánlattevő akkor nyújthat be jogorvoslati kérelmet, amennyiben közvetlenül kimutatható, hogy jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti.

59. Tárgybani ügyben a jogorvoslati kérelem 1. és 2. kérelmi eleme arra irányult, hogy az ajánlatkérő érdemi válasz nélkül, elkétségre hivatkozással elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének azon két elemét, melyben egyrészt azt vitatta, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt nem hívta fel indokolásadásra az aránytalanul alacsony ajánlati árra tekintettel, másrészt azt vitatta, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen.

60. Tehát a jogorvoslati kérelem 1. és 2. kérelmi eleme tekintetében a kérelmező által megjelölt jogsértő magatartás az, hogy az ajánlatkérő érdemben nem válaszolta meg a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének két elemét. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezőnek jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy az általa előterjesztett vitarendezési kérelemre az ajánlatkérőtől a Kbt. 80. § (3) bekezdése szerint érdemi választ kapjon. A jogérvényesítés egyik eszköze az előzetes vitarendezési eljárás az ajánlattevők részére, így azon ajánlatkérői mulasztás, hogy nem ad érdemi választ a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére, az a kérelmező jogát vagy jogos érdekét közvetlenül sérti, illetve a kérelmező jogorvoslatához való jogának megfelelő érvényesítését veszélyeztetheti.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a fentiek szerint a jogorvoslati kérelem 1. és 2. kérelmi eleme tekintetében a kérelmező ügyfélképessége fennáll.

61. A Döntőbizottság az eljárásjogi kifogásokról való rendelkezést követően érdemben vizsgálta a jogorvoslati kérelmi elemeket.

62. A kérelmező a jogorvoslati kérelem 1. kérelmi eleme kapcsán azt sérelmezte, hogy az ajánlatkérő érdemi válasz nélkül, elkétségre hivatkozással elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének azon elemét, melyben azt vitatta, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt nem hívta fel indokolásadásra az aránytalanul alacsony ajánlati árra tekintettel. E körben a Kbt. 80. § (3) bekezdés megsértését jelölte meg.

63. A Döntőbizottság ezen kérdés megítélése során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor választása szerint az e törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el a 114-116. §-ban foglalt eltérésekkel.

A Kbt. 80. § (1)-(3) bekezdései szerint:

(1) Előzetes vitarendezés kezdeményezésére jogosult

a) a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő három munkanapon belül az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező, ha álláspontja szerint egészben vagy részben jogsértő az írásbeli

összegezés, illetve az ajánlatkérő bármely eljárási cselekménye vagy a közbeszerzési eljárásban keletkezett bármely - a b) pont szerintieken kívüli - dokumentum;

(2) A kérelmezőnek az ajánlatkérőhöz benyújtott kérelmében (a továbbiakban: előzetes vitarendezési kérelem) meg kell jelölnie az írásbeli összegezés vagy egyéb dokumentum, vagy eljárási cselekmény jogsértőnek tartott elemét, továbbá a kérelmező javaslatát, észrevételét, valamint az álláspontját alátámasztó adatokat, tényeket, továbbá az azt alátámasztó dokumentumokra - ha vannak ilyenek - hivatkozni kell.

(3) Az előzetes vitarendezési kérelmet az EKR-ben kell megküldeni az ajánlatkérő részére, aki a kérelemmel kapcsolatos álláspontjáról a vitarendezést kérelmezőt a kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül az EKR-ben tájékoztatja, továbbá az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról, valamint az arra adott válaszáról az eljárás valamennyi - általa ismert - ajánlattevőjét vagy részvételre jelentkezőjét is tájékoztatja.

64. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az előzetes vitarendezési eljárás célja, hogy az ajánlatkérő saját hatáskörében orvosolni tudja a tudomására jutott jogsértést a folyamatban lévő közbeszerzési eljárás során, és ezzel a felek elkerülhetik, hogy a Döntőbizottság előtt jogorvoslati eljárás lefolytatására kerüljön sor. A jogalkotó meghatározta a vitarendezési eljárás kereteit is. A Kbt. 80. § (2) bekezdése alapján a vitarendezést kérelmezőnek meg kell jelölnie az írásbeli összegezés vagy egyéb eljárási cselekmény jogsértőnek tartott elemét, továbbá javaslatot, észrevételt kell tennie, és hivatkozni kell az alátámasztó adatokra, dokumentumokra – ha vannak. Az ajánlatkérőnek a Kbt. 80. § (3) bekezdésére figyelemmel a kérelmező által megjelölt jogsértő magatartásokkal kapcsolatos álláspontjáról tájékoztatnia kell a vitarendezést kérelmezőt.

A jogintézmény abban az esetben tudja betölteni a rendeltetését, amennyiben az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelemben előadott valamennyi jogsértő elem tekintetében megvizsgálja a hozzá benyújtott kérelmet és arra érdemben közli a választát, a törvény által előírt határidőben.

65. Tárgybani esetben az ajánlatkérő a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére adott válaszában azt rögzítette, hogy mivel a kérelmező 2022. szeptember 7-én, az aránytalanul alacsony ár tekintetében az ajánlattevők részére megküldött indokolásadásra való felhívással tudomást szerzett arról, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevő nem kerül felszólításra ajánlati ára tekintetében, így az e tárgyú előzetes vitarendezési kérelmi elem elkésett. A Kbt. 80. § (1) bekezdése szerint a kérelmező a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő három munkanapon belül terjesztheti elő előzetes vitarendezési kérelmét az ajánlatkérő bármely eljárási cselekménye miatt. Mivel az ajánlatkérő megállapítása szerint a jogsértésről való tudomásszerzés 2022. szeptember 7-én megvalósult, így a 2022. november 29-én előterjesztett kérelmezői előzetes vitarendezési kérelmi elem elkésett.

66. A Döntőbizottság e körben elsődlegesen azt vizsgálta meg, hogy mikor szerzett a kérelmező arról tudomást, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt az ajánlatkérő nem hívja fel a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolásadásra. Ennek függvényében lesz majd megállapítható, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 80. § (3) bekezdésben rögzítetteknek megfelelően adta-e meg válaszáat a kérelmezőnek.

A Döntőbizottság ezen kérdésben egyetért a kérelmező érvelésével, miszerint a kérelmező az összegezés ajánlatkérő általi megküldésével szerzett tudomást arról, hogy az érdekelt közös ajánlattevőt az ajánlatkérő nem hívja fel a tárgyi közbeszerzési eljárás folyamán indokolásadásra. Az összegezés megküldéséig az ajánlatkérőnek fennáll a lehetősége, hogy bármelyik ajánlattevő felé indokolásadásra vonatkozó felhívást adjon ki. Az ajánlatkérőnek nem kötelezettsége a Kbt. szerint, hogy az indokolásadásra vonatkozó felhívásokat egyszerre

küldje meg a felhívott ajánlattevők felé, ezért a közbeszerzési eljárást lezáró döntés meghozataláig, az összegezés ajánlattevők részére való megküldéséig a bírálat folyamatban van, addig az ajánlatkérő eljárási cselekményeket végezhet, köztük az aránytalanul alacsony árra vonatkozó indokolás bekérését. Az is előfordulhat, hogy a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolások benyújtására való felhívás kiküldése után merül fel, hogy a felhívott ajánlattevő nem nyújtja be az igazolásokat, esetleg visszavonja az ajánlatát, ezt követően is megvan a lehetősége az ajánlatkérőnek indokolásadásra vonatkozó felhívás kiadására. A közbeszerzési eljárást lezáró döntés, az összegezés ajánlattevők részére való megküldéssel lesz egyértelműen megállapítható, hogy mely ajánlattevőket hívott fel az ajánlatkérő indokolásadásra. Erre tekintettel az érdekelt által előadott érvelés sem fogadható el.

Mindezek alapján a kérelmező 2022. november 24-én szerzett tudomást arról, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt nem hívta fel az ajánlatkérő indokolásadásra, így a 2022. november 29-én e körben előterjesztett előzetes vitarendezési kérelmi elem nem késett el. Erre tekintettel az ajánlatkérőnek érdemben kellett volna megadni a kérelmezőnek az előzetes vitarendezési kérelemben szereplő kérelmi elemre az ajánlatkérői álláspontot. Ezt az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési eljárás során nem tette meg.

67. A jogorvoslati kérelem 1. eleme tekintetében tehát a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő nem adott érdemi választ a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére, melyben azt kifogásolta, hogy az érdekelt által vezetett közös ajánlattevőt nem hívta fel indokolásadásra az ajánlati árra vonatkozóan. Az ajánlatkérő ezzel megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdésében előírt kötelezettségét. A Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett nem semmisítette meg az ajánlatkérő választát az érdekelt által vezetett közös ajánlattevő indokolásadásra való felhívásának elmaradása tárgyú kérelmezői előzetes vitarendezési kérelemre vonatkozóan, mert érdemben már nem bírna relevanciával az ajánlatkérő válasz megadása, figyelemmel a 3. kérelmi elem kapcsán kifejtettekre, megállapítottakra.

68. A jogorvoslati kérelem 2. kérelmi eleme arra irányult, hogy az ajánlatkérő érdemi válasz nélkül, elkészttségre hivatkozással elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének azon elemét, melyben azt vitatta, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen. E körben a Kbt. 80. § (3) bekezdés és a Kbt. 2. § (3) bekezdésének megsértését jelölte meg.

69. A Döntőbizottság megvizsgálta a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmét és az ajánlatkérő arra adott választát a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása kapcsán. Az előzetes vitarendezési kérelemben a kérelmező az ajánlata érvénytelenné nyilvánítása kapcsán adta elő lényegi érveit, melyre vonatkozóan az ajánlatkérő rögzítette, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét, annak jogcímeit és az annak alapjául szolgáló indokolást eredeti tartalmában fenntartja. Megjelölte, hogy azon kérelmezői indokok körében, melyek az aránytalanul alacsony ár tekintetében megküldött indokolásadásra és kiegészítő indokolásadásra való felhívás tartalmának megfelelőségét vitatják, a körben mind az előzetes vitarendezési, mind a jogorvoslati határidő már lejárt. Rögzítette, hogy az indokolásadás és a kiegészítő indokolásadás tartalmi előírásával kapcsolatos kérelmezői kifogások tekintetében az indokolásadásra való felhívással szemben előterjesztett előzetes vitarendezési kérelemből vagy jogorvoslati kérelemből kellett volna benyújtani az előírt határidőn belül. Amennyiben ilyen lehetőséggel a kérelmező a törvényes (és jogvesztő) határidőn belül nem él, akkor az indokolásadásra és kiegészítő indokolásadásra való felhívás tartalmát illetően beáll a kötöttség: azt olyan szerkezetben és tartalommal kell benyújtania a kérelmezőnek, ahogyan azt az ajánlatkérő kéri. Ennek alátámasztásául megjelölte a D.49/2022-es számú ügyben hozott határozatban foglaltakat. Megjelölte az ajánlatkérő e körben a kérelmezői indokokat is a kérelmező által előterjesztett előzetes vitarendezési kérelemből, amelyek az indokolásadásra és

kiegészítő indokolásadásra való felhívás tartalmának megfelelőségét vitatják, és amelyre vonatkozóan a fenti álláspontot megfogalmazta.

Ezen túlmenően pedig rögzítette az ajánlatkérő, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelenségi ok megállapításának jogalapját támadó része tekintetében az összegezés indokolása kimerítő választ ad, azt megismételni az ajánlatkérő nem kívánja az előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában.

70. A Döntőbizottság megítélése szerint a kérelmező által az előzetes vitarendezési kérelemben előadott indokokat alapul véve az ajánlatkérő megadta azokra vonatkozó álláspontját. A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében előadott indokainak többsége a kiegészítő indokolásadásra való felhívás nem megfelelőségére vonatkozott, melyre vonatkozóan az ajánlatkérő helyesen adta meg álláspontját aszerint, hogy annak sérelmezése tekintetében már lejárt az előzetes vitarendezési és a jogorvoslati kérelem benyújtásának határideje, a felhívás tekintetében beállt a kötöttség, az köti mind az ajánlatkérőt, mind a kérelmezőt. További érvei a kérelmezőnek inkább megjegyzések, megállapítások voltak, miszerint az ajánlatkérő az érvénytelenné nyilvánításban konkrétan nem jelölt meg hiányzó költségtételeket a kérelmező ajánlata kapcsán, illetve hogy az ajánlat érvénytelenségét nem eredményezi a gazdálkodási adatokra vonatkozó ajánlatkérői hivatkozás sem. Ezen megállapítások konkrétan nincsenek kifejtve az előzetes vitarendezési kérelemben. A Döntőbizottság ezen megállapítások, megjegyzések tekintetében megfelelőnek ítélte az ajánlatkérő hivatkozását az összegezésben részletesen kifejtett álláspontjára. Az összegezésben kifejtettekhez képest érdemben a kérelmező az ajánlata érvénytelensége körében nem fejtett ki olyan érveket az előzetes vitarendezési kérelemben, melyekre az ajánlatkérő álláspontját nem adta volna meg az előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában. A Döntőbizottság tehát nem látott olyan érvet a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében, melyre az ajánlatkérő álláspontja hiányzott volna.

71. A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel nem állapított meg jogsértést a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását sérelmező előzetes vitarendezési kérelemre vonatkozó ajánlatkérői válasz tekintetében. A Döntőbizottság nem látta megállapíthatónak a Kbt. 80. § (3) bekezdése megsértését, továbbá a tételes jogsértés és többlettényállási elem hiányában a Kbt. 2. § (3) bekezdésében foglalt alapvető jogsértés megállapításának sincs helye. A Döntőbizottság ezért a jogorvoslati kérelem 2. kérelmi elemét elutasította.

72. A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem 3. kérelmi eleme tekintetében a kérelmező ajánlata érvénytelenné nyilvánításának megalapozottságát vizsgálta, azt, hogy az ajánlatkérő által az összegezésben megjelölt érvénytelenségi indok fennáll-e a kérelmező ajánlata vonatkozásában.

73. A jogorvoslati kérelemben foglaltak vizsgálata kapcsán figyelembe vett releváns rendelkezések:

A Kbt. 69. § (1) - (3) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai

közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak alapján megfelelőnek talált ajánlatokat az ajánlatkérő az értékelési szempontok szerint értékeli.

A Kbt. 72. § (1) - (4) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint:

Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha

e) egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint:

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

74. Az ajánlatkérő az összegezésben a kérelmező ajánlata érvénytelenné nyilvánításának okaként megjelölte, hogy a kérelmező nem tett eleget a kiegészítő indokolásadásra való felhívásban foglaltaknak, nem magyarázta meg és támasztotta alá az egyéb általános működési költség mértékét és nem igazolta azt dokumentumokkal. Ha a kérelmező nem tesz eleget

maradéktalanul a Kbt. 72. § (3) bekezdés második mondata szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének, akkor az ajánlatkérő kénytelen a Kbt. 73. § (1) bekezdése e) pontja és a Kbt. 73. § (3) bekezdés harmadik mondata szerinti érvénytelenséget megállapítani, mert az ajánlattevő mulasztásának felróhatóan nem került abba a helyzetbe, hogy az ajánlattevő indokolásai, információi és bizonyító erejű dokumentumai alapján a szerződés teljesíthetőségét az egyéb általános működési költség tekintetében vizsgálhassa. A hiányos adatok nem indokolták megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető.

Az ajánlatkérő az érvénytelenné nyilvánítás körében hivatkozott arra is, hogy a kérelmező gazdálkodási adatai és árindokolásai együttességében is az érvénytelenné nyilvánítást támasztja alá.

75. A közbeszerzési eljárás célja a szerződés megkötése, amelynek révén a beszerzési igényt az ajánlatkérő által meghatározott szempontok szerint kiválasztott, legmegfelelőbb ajánlattevő teljesíti. A közpénzekkel gazdálkodó ajánlatkérőnek nemcsak joga, de a Kbt. alapján kötelessége is annak elősegítése, hogy az eljárásban csak olyan ajánlattevők versenyezzenek, akik ténylegesen teljesíthető ajánlatokat tesznek, és irreális ajánlatok megtételével nem veszélyeztetik az eljárás esetleges nyerteseként a szerződés megfelelő teljesítését. A jogalkotó ennek érdekében írta elő, hogy amennyiben a benyújtott ajánlat aránytalanul alacsonynak értékelt összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség tekintetében, úgy az ajánlatkérőnek meg kell győződnie az ajánlat tartalmi elemeinek valódiságáról, teljesíthetőségéről. Ha az ennek folytán megfogalmazott indokoláskérésre az ajánlattevő által adott indokolás nem tartalmaz kellő információt, nem ad meg minden adatot, tényt az ajánlatkérő döntéséhez, nem indokolja meg kellőképpen az ajánlati eleme teljesíthetőségét, úgy magát fosztja meg attól a lehetőségtől, hogy az ajánlatkérő az indokolást elfogadva, ajánlatát érvényesnek minősítse. A törvény csak az objektív alapú indokolás elfogadását teszi lehetővé. Ennél fogva az ajánlattevőnek indokolásában olyan független, tárgyilagos választ kell adnia, amely egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy az általa megkérdőjelezett adat valós, a szerződés során az ténylegesen teljesíthető. Az indokolás elfogadásánál abból kell kiindulni, hogy az ajánlatkérő mely ajánlati elemet tartotta aggályosnak és ezzel kapcsolatban milyen felhívást intézett az ajánlattevő felé, milyen tartalmú válasz megadását várta el, milyen adatok, tények közlését írta elő. Az ajánlatkérő ugyanis a saját felhívásához maga is kötve van, így a választ csak akkor fogadhatja el, ha az az általa elvárt információt teljes körűen tartalmazza.

76. Tárgybani ügyben az ajánlatkérő aránytalanul alacsonynak minősítette a kérelmező ajánlati árát, ezért a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján indokolást kért a kérelmezőtől az árat megalapozó adatok tekintetében táblázatos formában, melyben az ajánlatkérő megadta a bemutatni kért költségelemeket és azok tekintetében az ajánlattevők által megjelölt költségre vonatkozóan az összeg kiszámításának módját, képletét és szöveges magyarázatát kérte, továbbá azokat a dokumentumokat, amelyek a számításokat alátámasztják. A kérelmező indokolását benyújtotta, melyben az „egyéb általános működési költségek” tekintetében megjelölte a költség összegét és indokolásként rögzítette, hogy „Ajánlattevő belső kalkulációja alapján a költségek 10 %-a” és képlet formájában megjelölte, hogy a táblázatban megadott 1-7. pontokban megjelölt költségek összesen $11\% (1+2+3+4+5+6+\text{kötelező felelősség biztosítási díj}) * 11\%$.

Az ajánlatkérő kiegészítő indokolást kért a kérelmezőtől, mely során kérte, hogy a kérelmező az egyéb általános működési költségek tekintetében - mivel a kérelmező indokolásában belső kalkulációra hivatkozik - mutassa be a kérelmező a hivatkozott belső kalkulációt, amely alapján az egyéb általános működési költségek a bemutatott összköltség 10 %-a. Kérte, hogy a

kérelmező támassza alá a belső kalkulációt dokumentumokkal akként, hogy az indokolásban bemutatott költségek és a dokumentumokkal alátámasztott költségek összemérhetőek, összehasonlíthatóak legyenek. A kérelmező kiegészítő indokolásában rögzítette, hogy az indokolásában megadta az „egyéb általános működési költségek” kalkulált díját, mellyel biztosította ajánlatkérő számára ajánlatának összehasonlíthatóságát. Továbbá rögzítette, hogy az egyéb általános működési költségek jelen eljárás belüli hányadát oly módon határozta meg, hogy az egyéb általános működési költségeiből óránként 264.-Ft-ot kíván áthárítani ajánlatkérőre és bemutatta, hogy az egyéb általános működési költségek milyen költségtételekből állnak.

Az ajánlatkérő ezt követően érvénytelenné nyilvánította a kérelmező ajánlatát.

77. A Döntőbizottság elsődlegesen rögzíti, hogy az ajánlatkérői kiegészítő indokolásadásra való felhívás köti az ajánlatkérőt és a kérelmezőt is, a kiegészítő indokolásadásra való felhívást a kérelmező nem támadta jogorvoslati kérelemmel. Ebből következően a kérelmezőnek az ajánlatkérő által kért indokolást, dokumentumokat csatolnia szükséges. Annak mérlegelése, hogy az ajánlatkérő által kért irat benyújtása szükséges-e vagy sem, a kiegészítő indokolásadásra való ajánlatkérői felhívás sérelmezése kapcsán benyújtott jogorvoslati kérelemben tehető meg. Tárgybani ügyben azonban ilyen tartalmú jogorvoslati kérelem nem került benyújtásra, így a felhívás köti a feleket, köztük a kérelmezőt. Ez következik a Kbt. 72. § (3) bekezdéséből is, az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani.

78. A Döntőbizottság megítélése szerint az ajánlatkérő kiegészítő indokolásadásra való felhívásának tartalma egyértelmű volt. A kérelmező az indokolásban hivatkozott az egyéb általános működési költségek számításának alapjaként arra, hogy ezen költség a belső kalkulációja alapján a költségek 10 %-a. Az ajánlatkérő kiegészítő indokolásadásra vonatkozó felhívásában ennek alátámasztását kérte, egyértelműen rögzítette a felhívásában, hogy a kérelmező indokolásában ezen költségtétel tekintetében belső kalkulációra hivatkozik, ezért mutassa be a kérelmező a hivatkozott belső kalkulációt, amely alapján az egyéb általános működési költségek a bemutatott összköltség 10 %-át teszik ki.

A Döntőbizottság álláspontja szerint a kiegészítő indokolásra való felhívás konkrétan meghatározta, hogy a kérelmezőnek mire irányuló indokolást kell benyújtania, miszerint mutassa be azt a kalkulációt, ami alapján az egyéb általános működési költségek tekintetében megállapította, hogy az a bemutatott összköltség 10 %-a. Az ajánlatkérő ezen kalkulációt kérte továbbá dokumentumokkal is alátámasztani.

Az ajánlatkérő a kérelmező indokolásában megjelöltek megalapozottságáról, alátámasztottságáról való meggyőződés érdekében kérte a kérelmező által az indokolásban hivatkozott kalkuláció bemutatását, melyre tekintettel a Döntőbizottság annak bekérését nem ítélte túlzónak, a tárgyi beszerzéshez nem kapcsolódónak.

A kérelmező kiegészítő indokolásában – nem vitatottan – nem mutatta be azt a kalkulációt, ami alapján számolt az összköltség 10 %-ával az egyéb általános működési költségek tekintetében, és erre vonatkozó dokumentumot sem csatolt. Helyette ismertette, hogy az egyéb általános működési költségek milyen költségelemeket tartalmaznak. Azonban ezzel nem teljesítette az ajánlatkérő kiegészítő indokolásra való felhívásában foglaltakat, mivel az ajánlatkérő felhívása nem ennek a bemutatását kérte. Mivel mind az ajánlatkérő, mind az ajánlattevő kötve van az indokolásra, kiegészítő indokolásra vonatkozó felhívásban foglaltakhoz, így az ajánlatkérő a választ csak akkor fogadhatja el, ha az az általa elvárt információt teljes körűen megadja, az ajánlattevő pedig akkor teljesíti a felhívásban

foglaltakat, ha az indokolásában, kiegészítő indokolásában olyan tartalommal adja meg a választ, ahogy az az ajánlatkérői felhívásban szerepel.

79. Amennyiben az ajánlattevő az ajánlatkérő által az indokolásadásra vagy kiegészítő indokolásadásra vonatkozó felhívásban kért adatokat nem adja meg, és a kért dokumentumokat nem csatolja be, úgy nem bizonyítja, hogy a megjelölt ajánlati ár és az azt alkotó ajánlati elemek megalapozottak. Az ajánlatkérő a be nem nyújtott dokumentumok miatt vagy a meg nem adott adatok miatt nem tud teljeskörűen meggyőződni az ajánlati ár megalapozottságáról. Tárgybani ügyben az ajánlatkérő az általa a kiegészítő indokolásadásra vonatkozó felhívásban kért kalkuláció bemutatásának és dokumentumok csatolásának hiányában nem tudott meggyőződni arról, hogy az egyéb általános működési költségek valóban az indokolásban bemutatott összköltség 10 %-át teszik-e ki, e költség reális és valós-e. Az objektív alapú indokolásadás magában foglalja az indokolásban bemutatott adatok igazolását, illetve annak lehetőségét. A Kbt. 72. § (3) bekezdése az ajánlattevő kötelezettségévé teszi az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Tárgybani ügyben a kérelmező azzal, hogy nem csatolta be az ajánlatkérő által kért kalkuláció bemutatását, dokumentumokat, indokolásai nem voltak alkalmasak arra, hogy megnyugtatóan eloszlassák e körben az ajánlatkérői kételyt, a rendelkezésre álló adat nem volt elegendő ahhoz, hogy az ajánlatkérő teljeskörűen, alappal meggyőződhessen az ajánlati elemek valóságáról, így az ajánlatkérő nem fogadhatta el az indokolásokat.

80. A fentiekben kifejtettek alapján a Döntőbizottság osztotta az ajánlatkérő összegezésben tett megállapításait a kérelmező ajánlatának érvénytelensége vonatkozásában. A kérelmező nem tett eleget az ajánlatkérő kiegészítő indokolásadásra vonatkozó felhívásának az egyéb általános működési költség alátámasztása kapcsán, nem csatolta az ajánlatkérő által kért tartalmú kalkulációt és azt alátámasztó dokumentumokat, így a hiányos adatok nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető. Így az ajánlatkérőnek az érvénytelenség jogkövetkezményét kellett megállapítania. Nem lehet helye ismételt indokolásadásra való felhívásnak, mert a Kbt. 72. § (3) bekezdése csak további, a megadott indokolásra épülő tájékoztatáskérés lehetőségét biztosítja. Így az ajánlatkérő jogszerűen állapította meg, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen.

81. Az ajánlatkérő az összegezésben az érvénytelenné nyilvánítás körében hivatkozott arra is, hogy a kérelmező gazdálkodási adatai és árindokolásai együttességében is az érvénytelenné nyilvánítást támasztják alá. A Döntőbizottság álláspontja szerint a kérelmező gazdálkodási adatai körében tett ajánlatkérői megállapítások nem külön érvénytelenségi okként kezelendők, ezen megállapításaival az ajánlatkérő a már megjelölt érvénytelenségi okot kívánta még jobban alátámasztani, hogy a kérelmező gazdálkodási adatai és az árindokolások együttes értelmezése is az érvénytelenséget erősíti meg.

82. A Döntőbizottság a fentiek alapján az jogorvoslati kérelem 3. kérelmi elemét alaptalanság miatt elutasította.

83. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokok alapján a jogorvoslati kérelem 1. kérelmi eleme tekintetében a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét és a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja alapján bírságot szabott ki. A jogorvoslati kérelem 2. és 3. kérelmi eleme tekintetében a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján az alaptalan kérelmet elutasította.

84. A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint, amennyiben a Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben. A Kbt. 165. § (4) bekezdése szerint a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10 %-a.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

a) a jogsértés súlyát,

b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,

c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,

d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,

e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,

f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

85. A Döntőbizottság bírság kiszabását a jogorvoslati kérelem 1. kérelmi eleme kapcsán megállapított jogsértés tekintetében az eset összes körülményét figyelembe véve az ajánlatkérővel szemben indokoltnak tartotta, mivel az előzetes vitarendezési kérelem érdemi megválaszolása fontos jogintézmény, valamint a közbeszerzésnek magas a becsült értéke.

A Döntőbizottság a bírság mértékének megállapítása során is az eset összes körülményére figyelemmel volt. E körben az ajánlatkérő terhére értékelte a megállapított jogsértéssel érintett közbeszerzés magas értékét. Az ajánlatkérő javára értékelte, hogy a jogsértés a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre közvetlen befolyással nem bírt, az ajánlatkérő előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában hivatkozott elkészettség megállapítása a tudomásszerzés időpontjának téves megállapítására volt visszavezethető. A Döntőbizottság továbbá az ajánlatkérő javára értékelte, hogy az ajánlatkérővel szemben korábban jogsértés megállapítására nem került sor.

A Döntőbizottság az eset összes körülményét figyelembe véve, mindezen szempontok mérlegelését követően a rendelkező részben meghatározott mértékű bírság kiszabását tartotta indokoltnak az ajánlatkérővel szemben.

86. A Döntőbizottság az eljárási költségek viseléséről a Kbt. 151. § (9)-(10) bekezdése, illetve az Ákr. 126. § (3) bekezdése alapján rendelkezett.

A Kbt. 151. § (9) bekezdése szerint ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Közbeszerzési Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az

alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

A Kbt. 151. § (10) bekezdése alapján, ha a kérelmező jogorvoslati kérelmében több jogsértés megállapítását is kérte, de a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügy érdemében hozott határozatában a kérelemnek csak részben ad helyt, az igazgatási szolgáltatási díjnak a Közbeszerzési Hatóság (2) bekezdés szerinti saját bevételeivel csökkentett részét az alapos és alaptalan kérelmek arányának figyelembevételével téríti vissza a kérelmezőnek.

Az Ákr. 126. § (3) bekezdése szerint, ha a határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség arányos viselésére kötelezi a kérelmező ügyfelet és az ellenérdekű ügyfelet.

87. A kérelmező által megfizetett 1.025.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj arányos viselése érdekében a jogorvoslati kérelem részben alapos volta miatt a Közbeszerzési Hatóság saját bevételeit képező 300.000 forint igazgatási szolgáltatási díj, valamint az azt meghaladó igazgatási szolgáltatási díj kapcsán egy alapos kérelmi elem tekintetében visszatérítési kötelezettség van, két alaptalan kérelmi elem körében a költséget a kérelmező viseli.

A kérelmező 571.500.-Ft ügyvédi munkadíj megtérítését kérte. A Döntőbizottság a kért ügyvédi munkadíjból 150.000.-Ft megfizetésére kötelezte az ajánlatkérőt figyelembe véve, hogy a jogorvoslati kérelem alapos volt egy kérelmi elem tekintetében, továbbá figyelembe véve a jogi képviselő által kifejtett jogi tevékenység mértékét, ezen belül a beadványok megszerkesztésének időigényességét, a beadványok, nyilatkozatok számát, terjedelmét, valamint az azokban kifejezésre juttatott jogi érvelés helytállóságát.

88. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)–(5) bekezdésén alapul.

89. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2023. február 20.

Hubáné Dr. Szabó Ágnes sk
közbeszerzési biztos

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Dr. Virágh Norbert sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Dr. Farkas Edit ügyvéd
2. Dr. Fülöp Zoltán ügyvéd
3. Dr. Hollós Gábor Imre ügyvéd
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága
5. Miniszterelnökség